

[JESEN 2013 ▶ BR. 47]

panorama

inforegio

►Ekoinovacije

Regije Europske unije predvode razvoj zelenog gospodarstva

►OTVORENI DANI: europske regije i gradići pripremaju se za 2020.

►Makroregionalne strategije

►Fond solidarnosti Europske unije: brže i jednostavnije

►UVODNI ČLANAK 3
 Povjerenik Johannes Hahn

►BRŽA I JEDNOSTAVNIJA POTPORA
 EUROPSKE UNIJE U SLUČAJU KATASTROFE 4-5

►REGIONALNA POLITIKA: POKRETAČ
 RASTA U TRENTUNOJ KRIZI? 6-7

►POSEBAN PRILOG 8-11
 REGIJE PREDVODE EKOINOVACIJE
 TE PAMETNI, ODRŽIVI RAZVOJ

►SVEUČILIŠTE OTVORENI DANI 12-13

►EFRR U STAMBENOM SEKTORU 14-15

►EUROPSKA GRUPACIJA ZA
 TERITORIJALNU SURADNJU 16-17

►IZGRADNJA KAPACITETA 18-19

►KINA, JAPAN I EU 20-21

►MAKROREGIONALNI PRISTUP 22-25

►VAŠIM RIJEČIMA 26-29

Nacionalna i regionalna perspektiva
 kohezivne politike

►KARTE 30-31

Populacija u opasnosti od siromaštva
 ili društvenog isključivanja, 2011.

Promjena udjela populacije u opasnosti
 od siromaštva ili isključivanja, 2008. – 2011.

►NOVOSTI UKRATKO 32-33

►PROJEKTI 34-37

Primjeri projekata iz Republike Češke, Španjolske
 i Velike Britanije te Europske teritorijalne suradnje

►EX POST PROCJENA KOHEZIJSKE
 POLITIKE, 2007. – 2013 38-39

►DNEVNI RED 40

Fotografije (stranice):
 Naslovna: urbana instalacija sa solarnom pločom u Zadru
 © Milosz_M/Shutterstock

Stranice 3, 6, 7, 20, 21, 22, 32 i 34: © Europska komisija

Stranica 4: © Shutterstock

Stranice 8 – 9: © Europska komisija, Le Havre © Igor Plotnikov/
 Shutterstock.com

Stranica 10: © Stajerska, Austrija

Stranica 11: © Cleantech, Finska

Stranica 13: © Udruga za regionalne studije

Stranica 14: © ECORYS

Stranica 19: © INITS

Stranice 24 – 25: otočić Sveti Stefan © Jadran-sko-jonska

inicijativa, Ventspils © Shutterstock; Baltic Deal © Leyre Mira

Stranice 27, 28, 28: Nizozemska © Pokrajina Noord-Brabant;

© Région de Bruxelles-Capitale/Brussels Hoofdstedelijk Gewest

© Région de Bruxelles-Capitale/Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Stranica 33: © Gobierno de Extremadura

Stranice 35, 36, 37: © LEC; © FIN-EN; © ROP Střední Čechy

Stranica 39: Njemačka © CRTD; London © Kolež za dizajn

i komunikaciju Ravensbourne; Španjolska © IDEA

Izdanje časopisa otisnuto je na recikliranom papiru na engleskom, francuskom
 i njemačkom jeziku. Dostupno je na mreži na 22 jezika na web-mjestu
http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_hr.cfm

Sadržaj ovog izdanja dovršen je u lipnju 2013.

PRAVNA OBAVIJEST

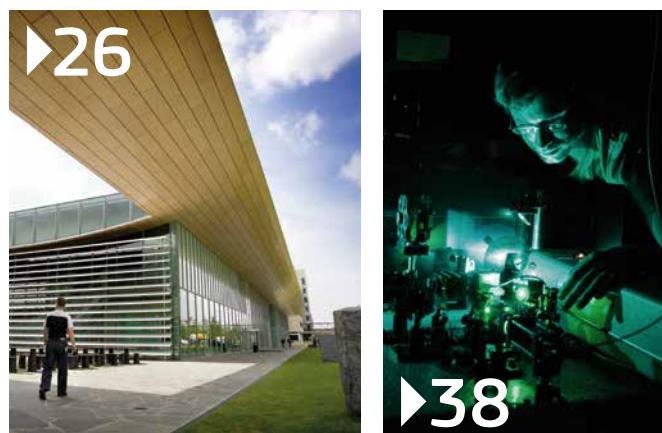
Ni Europska komisija niti bilo koja druga osoba koja djeluje u njezino ime nisu odgovorni za moguće korištenje informacija
 koje se mogu preuzimati iz ove publikacije niti za pogreške koje se mogu pojaviti unatoč pažljivoj pripremi i provjeri.
 Ova publikacija ne odražava nužno stajalište ili mišljenje Europske komisije.

ISSN 2315-0823

© Europska Unija, 2013

Reproduciranje je dopušteno samo uz navođenje izvora.

Za upotrebu ili reprodukciju materijala treće strane koji su zaštićeni autorskim pravom mora se tražiti dozvola vlasnika autorskih prava.

►UVODNI ČLANAK

Johannes Hahn
Povjerenik Europske komisije
za regionalnu politiku

Države članice postigle su sporazum o višegodišnjem finansijskom okviru za razdoblje od 2014. do 2020., koji definira maksimalne iznose dostupne za svaku glavnu kategoriju rashoda. Okvir sada moraju odobriti Europski parlament i Vijeće na zasjedanjima ove jeseni. Premda će do smanjenja troškova doći u mnogim područjima politika, regionalna politika jedno je od najmanje pogodjenih područja.

Ta je odluka najviše priznanje važnosti regionalne politike za doprinos gospodarskoj aktivnosti, rastu i otvaranju novih radnih mesta. U zadnjih nekoliko godina regionalna se politika iz politike orientirane na infrastrukturu pretvorila u investicijsku politiku koja potiče otvaranje novih radnih mesta i rast. Regionalni su fondovi sada ključni čimbenici u Europi koji potiču na preusmjerenje, restrukturiranje i osuvremenjivanje europskog gospodarstva u skladu s ciljevima strategije Europa 2020.

Regionalna politika Europske unije od 2014. do 2020.

Nova reformirana regionalna politika Europske unije još bolje će pripremiti Europu za suočavanje s trenutnim izazovima dugoročnom razvoju: s nezaposlenošću, nedovoljnom konkurentnošću i klimatskim promjenama. Cilj ulaganja u predstojećem finansijskom razdoblju jest omogućivanje strukturne reforme. Ona podupiru područja ključna za gospodarski razvoj, a to su podrška malim i srednjim velikim poduzećima, istraživanje i inovacije, digitalna agenda te gospodarstvo s niskim udjelom ugljika, kao što je definirano u planu rasta Europa 2020. Te će akcije mobilizirati puni potencijal europskih regija u cilju ponovne izgradnje gospodarstva na konkurentnim temeljima.

Inovacije su jedan od ključnih prioriteta u planu za razdoblje od 2014. do 2020., a da bi se ograničena javna sredstva iskoristila na najbolji mogući način, potrebna je „pametna regionalna politika“. Ključ za tu strategiju jest pametna specijalizacija, u okviru koje regija bira ograničen broj gospodarskih prioriteta na temelju svojih jakih strana i konkurenčne prednosti na globalnom tržištu. Za pametnu specijalizaciju potrebna je jasna predodžba o prednostima i nedostacima regije. Sva sredstva i nastojanja trebala bi biti usredotočena na njih da bi se zajamčio maksimalan dugoročni učinak i maksimalna iskorištenost ograničenih resursa.

Europske regije i gradovi pripremaju se za 2020.

Događaj OTVORENI DANI 2013., koji će se pod sloganom „Europske regije i gradovi pripremaju se za 2020.“ odvijati od 7. do 10. listopada 2013., održava se u iznimno važno vrijeme za regionalnu politiku. Regije i gradovi u predstojećim mjesecima dovršavaju pripreme za programe kohezijske politike Europske unije od 2014. do 2020. OTVORENI DANI bit će idealna prilika da saznaju više o prioritetima i izazovima sljedeće faze strukturnih i investicijskih fondova te da razmijene mišljenja o tome kako bolje prilagoditi prijave za dobivanje sredstava iz tih fondova. Ključno je da regije i gradovi sudjeluju u oblikovanju regionalnih politika koje imaju stvaran utjecaj na dobrobit europskih građana i potiču trajan rast.

►BRŽA I JEDNOSTAVNIJA POTPORA EUROPSKE UNIJE U SLUČAJU KATASTROFE

ŠTO MOŽEMO NAUČITI IZ OCJENE IMPLEMENTACIJE POLITIKE U VRIJEME KRIZE?

Italiji je nakon potresa u Abruzzu u travnju 2009. dodijeljeno gotovo 500 milijuna eura.

Fond solidarnosti Evropske unije (FSEU) već dulje od deset godina pruža potporu europskim regijama pogodjenima prirodnim katastrofama. Cilj novih prijedloga Europske komisije jest upravljanje fondovima za slučaj katastrofe učiniti bržim, jednostavnijim i učinkovitijim. Ti će prijedlozi omogućiti davanje predujma iz fondova i pojasniti kriterije na temelju kojih se određuje tko ima pravo na pomoć.

Fond solidarnosti Evropske unije od svog osnivanja 2002. godine pružio je potporu za 52 katastrofe diljem Europe, uključujući potrese, šumske požare, suše, oluje i poplave. Dvadeset i tri države primile su više od 3,2 milijarde eura pomoći.

U skladu s novim prijedlozima predstavljenima 25. srpnja regijama pogodjenima katastrofom prvi će put biti dostupan predujam. Iznos će biti 10% sredstava predviđenih za pomoć (maksimalno 30 milijuna eura).

Postupak dobivanja potpore bit će ubrzan objedinjavanjem procedura odobravanja i implementacije u jednu odluku.

Djelokrug fonda solidarnosti bit će pojašnjen te će on biti ograničen na prirodne katastrofe i sadržavati posebnu odredbu vezanu uz sušu. Bit će obuhvaćene određene katastrofe izazvane ljudskim djelovanjem koje su izravna posljedica prirodne katastrofe i stvaraju dodatni efekt lavine.

Bit će postavljena jasnija pravila o pravu na potporu i postojat će samo jedan kriterij za ograničenje „regionalne“ katastrofe. Temeljit će se na pragu od 1,5 % regionalnog bruto domaćeg proizvoda.

Potreba za reformom

Fond solidarnosti osnovan je nakon velikih poplava u srednjoj Europi u ljeto 2002. Neke od njegovih velikih intervencija obuhvaćaju potres u Abruzzu u Italiji 2009. godine i potres u regiji Emilia-Romagna u svibnju 2012., za koje je ukupno izdvojeno milijardu eura pomoći. Sredstva iz fonda zatražile su mnoge države članice Evropske unije kao hitnu pomoć za sanaciju štete izazvane poplavama, olujama i šumskim požarima. Iz fonda se trenutno daje potpora za ovogodišnje devastirajuće poplave u Njemačkoj i susjednim državama srednje Europe.

NA ŠTO SE SREDSTVA TROŠE

Fond solidarnosti Europske unije nadopunjuje izdatke zemalja članica za financiranje neophodnog krznog menadžmenta koji provode tijela javne uprave, u što se ubraja sljedeće:

- ▶ ponovno osposobljavanje ključne infrastrukture, npr. energetske, vodoopskrbne, prometne, telekomunikacijske, zdravstvene i obrazovne;
- ▶ privremeni smještaj i troškovi hitnih službi da bi se ispunile neposredne potrebe stanovništva;
- ▶ zaštita preventivnih infrastruktura kao što su brane i nasipi;
- ▶ mjere za zaštitu kulturne baštine;
- ▶ operacije čišćenja.

Privatne štete, primjerice štete koje su pretrpjele privatne kuće i poduzeća te gubitak prihoda, uključujući prihode u poljoprivredi, u načelu se smatraju osigurljivima i nisu pokrivene.

Pomoć iz fonda u osnovi je namijenjena financiranju krznog menadžmenta koji provode tijela javne uprave. Šteta koju pretrpe privatne osobe i gubitak prihoda nisu pokriveni. Ta je finansijska pomoć dostupna svim državama članicama i zemljama za koje su pregovori o pristupanju u tijeku.

No od osnivanja fonda postajalo je sve jasnije da proces financiranja ne omogućuje dovoljno brzu reakciju. Procedura odobravanja pomoći bila je dugotrajna pa su sredstva često isplaćivana i godinu dana nakon katastrofe.

I dok instrument funkcionira vrlo uspješno za „velike“ prirodne katastrofe, dvije trećine primljenih molbi odnose se na mnogo manje, tzv. „regionalne“ katastrofe s troškovima štete ispod praga. Velika većina tih molbi nije ispunjavala kriterij iznimnog slučaja i morala je biti odbijena, što je izazvalo razočarenje među populacijom na koju se to odnosilo.

Novi prijedlozi jasnije definiraju tko i što će imati pravo na potporu, posebice kada je riječ o „regionalnim“ katastrofama. Pravila su pojednostavnjena da bi se potpora mogla isplatiti brže i prvi se put nudi mogućnost predujma.

Tematski prioritet – prevencija rizika

Revidirana Uredba o fondu solidarnosti potiče države članice na implementaciju strategija za prevenciju katastrofe i upravljanje rizicima. Tijekom novog razdoblja financiranja od 2014. do 2020. prevencija rizika bit će jedan od tematskih prioriteta kohezijske politike za koji je dostupna velika svota novca koja će državama članicama biti na raspolaganju kada razviju svoje nove programe strukturnih fondova.

Kako to funkcionira

U slučaju „velike katastrofe“ postoji samo jedan kriterij kvalificiranosti – šteta veća od praga, koji se posebno određuje za svaku zemlju.

Za manje, tzv. „regionalne katastrofe“, sada je predloženo postavljanje sličnog praga na 1,5% regionalnog BDP-a umjesto trenutnog prilično komplikiranog kriterija kod kojeg se u obzir uzimaju učinci katastrofe na populaciju, gospodarska stabilnost i uvjeti života u regiji.

Nacionalna tijela pogodjene države moraju predati zahtjev Komisiji u roku od deset tjedana od nastanka prve štete. Komisija zatim procjenjuje zahtjev i – ako zaključi da su uvjeti za mobiliziranje Fonda solidarnosti Europske unije ispunjeni – proračunskom tijelu predlaže iznos potpore koji smatra prikladnim.

Čim Parlament i Vijeće taj iznos učine dostupnim, nepovratna se sredstva isplaćuju odmah i u jednom obroku. Nisu potrebni ni programski proces ni sufinanciranje. Potpora se može koristiti za financiranje hitnih mjera od prvog dana katastrofe.

Povjerenik Europske komisije Hahn komentirao je to ovako: „Moramo brže reagirati i brže podupirati nastojanja zemalja da se ponovno izgrade i oporave nakon katastrofa... Promjene oko kojih smo se usuglasili učinit će Fond solidarnosti bržim, jasnijim i jednostavnijim za korištenje.“

Prijedlog je sada predan Europskom parlamentu i Vijeću koji ga moraju prihvatići.

▶ SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/solidarity/index_hr.cfm

►REGIONALNA POLITIKA: POKRETAČ RASTA U TRENUUTOJ KRIZI?

Ljudi su čekali u redu da bi ušli u konferencijsku dvoranu Predstavništva Europske komisije u Berlinu te čuli raspravu o prednostima i nedostacima strukturnih fondova Europske unije. Rasprava je organizirana kao reakcija na kontroverznu studiju koju je objavila organizacija Open Europe. Autori dokumenta potužili su se na „nezadovoljavajuću uzročno-posljeničnu vezu između financiranja i rezultata“ te su predložili da se podrška u okviru regionalne politike ograniči na najsirošnije regije i zemlje Europske unije, a da bogatije vode vlastitu regionalnu politiku.

Povjerenik Europske komisije Hahn objasnio je da novi programski procesi strukturnih i investicijskih fondova od 2014. odgovaraju na potrebu za učinkovitijom i jednostavnijom regionalnom politikom usmjeravanjem projekata na strategiju rasta i otvaranja radnih mjesta Europa 2020. Uz to, novi pristup regionalnoj politici znači da je trošenje mnogo više vezano uz konkretnе preduvjete, kao što su postojanje strategije za prometnu mrežu kroz cijelu zemlju. Novi je element i veća orijentiranost na potporu gospodarskom razvoju umjesto na financiranje samo infrastrukturnih projekata.

U odgovoru na prigovore prof. Wohlgemutha povjerenik Europske komisije Hahn vrlo je jasno dao do znanja da ograničavanje

Strukturalna politika Europske unije ne izlazi iz središta interesa javnosti, a posebice u vrijeme gospodarske krize i mjera štednje. Za prenošenje poruke Europske unije ključna je transparentna i otvorena rasprava, a što je rasprava transparentnija i otvorenija, to je bolja. Panorama izvješćuje o jednoj takvoj nedavnoj raspravi s Johannesom Hahnom, povjerenikom Europske komisije za regionalnu politiku, i prof. dr. Michaelom Wohlgemuthom, direktorom organizacije Open Europe Berlin, koja je 19. srpnja održana u Predstavništvu Europske komisije u Berlinu.

strukturne podrške na najslabije regije ne dolazi u obzir. „Potrebno nam je financiranje u svim regijama Europske unije da bi se zajamčila široko rasprostranjena implementacija strategije 2020.“, kazao je povjerenik Europske komisije Hahn.

U raspravi koja je uslijedila predstavnici njemačkih saveznih pokrajina (istočnih i zapadnih) istaknuli su da se osjećaju mnogo sigurnijim uz zajamčeno primanje sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova iz Bruxellesa nego uz distribuciju regionalnih sredstava od strane vlade u Berlinu. Predstavnik iz Brandenburga čak je izjavio da je regionalna podrška od najveće važnosti za istočne njemačke savezne pokrajine jer je tzv. doprinos za solidarnost za nove njemačke savezne pokrajine, koji je bio odobren zbog ponovnog ujedinjenja Njemačke, sada ukinut. Uz to, regionalni se fondovi percipiraju – i u siromašnim i u bogatim regijama – kao važan alat za brže prihvatanje politike Europske unije među građanima, kazali su predstavnici njemačkih regija.

Premda je prof. Wohlgemuth pozdravio reformiranu kohezijsku politiku, nije odustajao od svojih stavova i ponovio je svoje argumente u korist usmjeravanja financiranja isključivo na siromašne regije i zemlje. Istaknuo je probleme koji proizlaze iz pogrešnih prognoza, koje za posljedicu imaju

„Potrebno nam je financiranje u svim regijama Europske unije da bi se zajamčila široko rasprostranjena implementacija strategije 2020.“

Johannes Hahn – Povjerenik Europske komisije za regionalnu politiku

slabu isplativost nekih projekata koje financira Europska unija. Predstavnik Saveza njemačkih sindikata (DGB) pozvao je na bolju koordinaciju projekata između različitih regija Europske unije zbog nove njemačke energetske strategije.

Usljedila je žučna rasprava o kriterijima kvalificiranosti za kohezijski fond. Povjerenik Europske komisije Hahn potvrdio je da su kriteriji – koji imaju ključni utjecaj na konačnu dodjelu – kamen spoticanja među državama članicama. Kazao je i da dodjela sredstava na temelju kriterija kvalificiranosti predstavlja velik problem jer Komisija ima pravo koristiti samo najnovije dostupne i provjerene brojke. Zato se, objasnio je povjerenik Europske komisije Hahn, u slučaju Grčke dodjela sredstava temeljila na brojkama iz razdoblja prije izbijanja dužničke krize.

Rasprava, koju su organizirali Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku Europske komisije te Predstavništvo Europske komisije u Berlinu, publici je bila vrlo zanimljiva zbog svoje kontroverznosti i otvorenosti. Uz to, pokazala je da strukturalna politika Europske unije – posebice u doba krize, mjera štednje i sve manjih potpora za projekt Europske unije općenito – ne izlazi iz središta pozornosti javnosti. Što je rasprava transparentnija, to je bolja.

►SAZNAJTE VIŠE
<http://ec.europa.eu/deutschland>

Projekt BENET istražuje alternativna goriva od biomase u Finskoj.

►REGIJE PREDVODE EKOINOVACIJE TE PAMETNI, ODRŽIVI RAZVOJ

Održivi razvoj jedan je od ključnih principa strategije Europa 2020. – razvoj europskog gospodarstva koje je ekološki prihvatljivije, učinkovitije koristi resurse te je konkurentnije. Europske regije te strukturni i investicijski fondovi Europske unije sada su pokretačka snaga koja to ostvaruje.

Globalna potražnja za tehnologijama za zaštitu okoliša, ekološki prihvatljivim proizvodima i uslugama te idejama za održivi dizajn drastično se povećava. Vrijednost svjetskog tržišta, koja se trenutno procjenjuje na 1,15 trilijuna eura godišnje, mogla bi se gotovo udvostručiti, uz prosječnu procjenu za 2020. od približno dva trilijuna eura godišnje.

Europska unija poduzima velike korake da bi iskoristila te trendove. Ona prepoznaje potrebu za ojačavanjem sinergije između pametnog i održivog razvoja radi suočavanja s izazovima klimatskih promjena, onečišćenja okoliša i nestaćice energije te sve veće nestaćice resursa. Nastavak postojećih obrazaca potrošnje i proizvodnje nije prihvatljiv. Europska unija mora se preobraziti u zeleno gospodarstvo pogonjeno inovacijama, a ključni čimbenik za ostvarivanje tog cilja sada je regionalna politika kao instrument ulaganja.

Sektor ekoindustrije u Europi već se brzo širi. Nudi 3,4 milijuna radnih mesta i ima godišnji prihod veći od industrije čelika, automobilske industrije i farmaceutske industrije.

Obilje dokaza potvrđuje da regije i veliki gradovi imaju važnu ulogu u poticanju inovacija jer se u njima nalaze industrijski klasteri, kompetencijski centri, inkubatori, tehnološki parkovi te mnoge druge vrste formalnih i neformalnih instrumenata za inovacije. Države članice Europske unije koje najviše ulažu u istraživanje i poduzetničke kapacitete u područjima kao što su održiva energija, usluge vezane uz ekosustav i ekoinovacije postaju najkonkurentnija gospodarstva u Europskoj uniji.

Institucije Europske unije već imaju veliku ulogu u promicanju zelenog gospodarstva. Između 2007. i 2013. približno 105 milijardi eura – 30% dostupnih sredstava kohezijske politike – izravno je i neizravno uloženo u projekte zaštite okoliša. Od toga su 54 milijarde eura dodijeljene uslugama za zaštitu okoliša, kao što su gospodarenje otpadom i zaštita voda, zaštita prirode te zaštita od rizika. Približno 3 milijarde eura usmjereno je na ekoinovacije u malim i srednje velikim poduzećima, a dodatnih 48 milijardi eura na djelovanja za smanjenje ispuštanja ugljika u atmosferu, kao što su čist prijevoz, energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije.

Energetska akademija na otoku Samso središnje je mjesto u Danskoj za istraživanja vezana uz obnovljivu i održivu energiju.

Ideja za ekološki prihvatljiv studentski dom začeta je u Nizozemskoj, a dom je izgrađen u francuskom gradu Le Havre.

U područje energetske učinkovitosti uloženo je približno 10 milijardi eura, od kojih 4,9 milijardi eura u obnovljive izvore energije kao što su energija iz biomase (1,8 milijardi eura), Sunčeva energija (1,2 milijarde eura), hidroelektrična/geotermalna energija (1,2 milijarde eura) i energija vjetra (0,6 milijardi eura).

Ključni pokretač međunarodne konkurentnosti

Europska unija ekoinovacije sve više smatra jednim od najvažnijih pokretača svog gospodarstva i međunarodne konkurentnosti.

U novom programskom razdoblju od 2014. do 2020. nekoliko se tematskih ciljeva nove kohezijske politike bavi ekoinovacijama. Promicat će se akcije za poticanje prelaska na gospodarstvo s niskim udjelom ugljika, zaštitu okoliša, učinkovitije korištenje resursa, održivi prijevoz i razvoj kružnog gospodarstva.

Ti su ciljevi usko povezani s nastojanjima da se promovira odgovarajuće ulaganje radi poticanja gospodarskog rasta i otvaranja novih radnih mesta.

Krajem 2011. godine Europska unija donijela je Akcijski plan za ekoinovacije koji je, uz poboljšanje tržišnog prihvaćanja ekoinovacija, namijenjen povećanju uspješnosti zaštite okoliša, ostvarivanju rasta, otvaranju radnih mesta i omogućivanju učinkovitijeg korištenja ograničenih resursa u Europskoj uniji.

Ekoinovacijom se smatra svaka inovacija kojom se smanjuje korištenje prirodnih resursa i ispuštanje štetnih tvari tijekom cijelog radnog vijeka. Ekoinovacije dostupne su u svim oblicima novih ili bitno poboljšanih proizvoda, usluga, procesa, marketinških metoda, organizacijskih struktura itd.

Financiranje konkurentnosti

Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) daje znatnu potporu regijama te njihovim malim i srednje velikim poduzećima u cilju povećanja njihove konkurentnosti. To se može implementirati putem konkretnih mjera usmjerenih na učinkovito korištenje resursa, kao što su program ENWORKS⁽¹⁾ u Velikoj Britaniji, koji je dobio nagradu RegioStars 2013. u kategoriji održivog razvoja⁽²⁾. Uz to, da bi ekoinovativnim poduzećima, posebice malim i srednje velikim poduzećima, pomogao da ono što razviju u laboratoriju plasiraju na tržište, okvirni program za konkurentnost i inovacije (CIP) Europske unije potencijalno održivim projektima dodjeljuje kapital, resurse za umrežavanje i jednokratna nepovratna sredstva. Uz proračun od približno 200 milijuna eura za razdoblje od 2008. do 2013. CIP podupire tehnološki dokazana rješenja (proizvode, procese, tehnologije) radi boljeg iskorištavanja europskih prirodnih resursa. Već je tijeku više od 240 projekata financiranih ekoinovacijskim planom iz područja recikliranja materijala, vodoprivrede, proizvoda za održivu gradnju, ekološkog poslovanja te hrane i pića. Projekti su razvila prvenstveno mala poduzeća s inovativnim konceptima kojima je potreban kapital za početnu fazu da bi ostvarila svoj potencijal rasta.

Nedavna je studija pokazala da ulaganje u takva ekološki osvijestena mala i srednje velika poduzeća koja posluju u području ekološki inovativnih tehnologija daje iznadprosječne stope prinaosa, otvara dragocjena radna mjesta te pritom ublažava negativan utjecaj na okoliš. Ulaganja ekoinvesticijskih fondova Europske unije već pokazuju dvadesetostruku stopu prinosa. Svaki uloženi euro ulagačima je donio 20 eura. Uz to, svaki podržani projekt otvorio je dodatnih osam stalnih radnih mesta s punim radnim vremenom. U novčanoj se protuvrijednosti te ekološke uštede procjenjuju na više od 800 milijuna eura u petogodišnjem razdoblju, a znatno su pridonijele i zaštiti

(1) www.enworks.com

(2) http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_13_en.cfm

okoliša u smislu štednje vode, smanjenog ispuštanja stakleničkih plinova u atmosferu i manje količine otpadnih materijala.

Financirani ekoinovacijski projekti obuhvaćaju široku lepezu područja i aktivnosti – od proizvodnje omega-3 masnih kiselina iz algi do proizvodnje štavljene kože bez onečišćenja okoliša.

Program Inteligentna energija u Evropi (IEE), koji je pokrenut 2003. godine, dodatno je pridonio promicanju politike energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u Europskoj uniji. IEE pruža potporu u područjima kao što su obnovljivi izvori energije, energetski učinkovite zgrade, industrija, proizvodi široke potrošnje i promet. Taj program, aktivan do 2013. godine, otvoren je za sve države članice Europske unije te za Norvešku, Island, Lihtenštajn i BiH Jugoslavensku Republiku Makedoniju. Za financiranje projekata dostupan je proračun od 730 milijuna eura.

Pametna specijalizacija

Europska unija uviđa da mnoge regije imaju svoje specifične komparativne prednosti te da je potrebno usredotočiti se na njih. Neke regije već imaju tradiciju razvoja održivih tehnologija i tehnologija koje učinkovito koriste resurse.

Regionalni i lokalni kontekst postao je važniji no ikad prije u jačanju održivog rasta. Prvo, regije poznaju lokalne inovacijske sustave i mogu mobilizirati ekonomski čimbenike radi ostvarivanja zajedničkog cilja. Drugo, one su u povoljnem položaju za temeljito upoznavanje lokalnih prirodnih resursa i ekoloških izazova.

Razumije se da nema univerzalnog recepta za razvoj i implementaciju strategija koje povezuju održiv i pametan rast. Svaka regija mora iskoristiti vlastitu priliku i može zatražiti podršku koju pruža regionalna politika Europske unije.

ŠTAJERSKA – AUSTRIJSKA DOLINA ZELENE TEHNOLOGIJE

U Austriji se nalazi jedan od vodećih klastera zelene tehnologije na svijetu – Ekosvijet Štajerska. Štajerska ima veliku koncentraciju ekološki osviještenih poduzeća još od sedamdesetih godina dvadesetog stoljeća.

Agencija za podršku lokalnim poduzećima pridonijela je razvoju neformalne mreže za promicanje projekata zelene tehnologije, a do 2005. mreža se razvila u dobro utemeljen klasster. U klassteru približno 200 poduzeća i istraživačkih centara trenutno radi na inženjerskim rješenjima sutrašnjice za zaštitu okoliša.

Ekosvijet Štajerska fokusira se na model suradnje između istraživača, industrije i vlade da bi ekoinovacije prenijeli na višu razinu. Klasster svojim poduzećima nudi atraktivnu lepezu usluga, uključujući podršku za marketinšku strategiju, procjenu potencijala za inovacije, pronalaženje partnera za istraživanje i razvoj, usluge financiranja te traženje ulagača.

Ukupan proračun projekta razvoja klasstera tijekom razdoblja od 2007. do 2012. iznosio je 888 800 eura. Polovica tih sredstava potječe iz EFRR-a. Uspjeh klasstera pridonio je znatnom povećanju razine samofinanciranja, koja trenutno iznosi približno 40%. To obuhvaća naknade za članstvo u klassteru te prihod od projekata i usluga.

Ekosvijet Štajerska i njegovi strateški partneri mogu zajamčiti održiv rast za klijente klasstera kroz cijeli lanac vrijednosti u područjima biomase, Sunčeve energije, upravljanja protokom materijala te gospodarenja otpadom i zaštite voda.

Cilj strategije pametne specijalizacije jest prepoznavanje ključnih strateških industrija za svaku regiju te usmjeravanje istraživačkih, inovacijskih i ulagačkih strategija na njih. Inovativne aktivnosti mogu biti bilo što – od vrhunskog istraživanja i razvoja do inovativnih ideja u području građevinarstva, mobilnosti, dizajna, upravljanja energijom i poslovnih modela.

Temelje se na komparativnim prednostima regija i omogućuju učinkovitije korištenje javnih sredstava. Regijama mogu pomoći da svoja sredstva usredotoče na nekoliko ključnih prioriteta umjesto da ulaganja ravnomjerno rasporede na sva područja i poslovne sektore.

Jedan od prioriteta strategije pametne specijalizacije u Škotskoj, primjerice, jest korištenje bogatstva prirodnih resursa, primjerice energije valova, kao obnovljivih izvora energije. Ta industrijia već daje više od 11 000 radnih mjesta u cijeloj Škotskoj. Finska je nedavno donijela Vladinu strategiju promicanja čistih tehnologija (vidi okvir).

FINSKA – USMJERENJE NA SPECIJALIZACIJU IZ ČISTE TEHNOLOGIJE NA NACIONALNOJ RAZINI

Globalno, čiste tehnologije jedan su od sektora s najbržim rastom. Veličina globalnih tržišta iznosi približno 1600 milijardi eura (približno 6% globalnog BDP-a) uz godišnju stopu rasta od gotovo 10%.

Godine 2011. Finska je u sektoru čiste tehnologije imala više od 2000 poduzeća. Njihov ukupan prihod (20,6 milijardi eura) iznosi je 10,9% BDP-a i ostvario je rast od 10,6% u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednost finskog izvoza u području čiste tehnologije iznosi približno 12 milijardi eura, što je gotovo 20% ukupnog izvoza te zemlje.

U veljači 2012. finska je Vlada pokrenula strateški program za čistu tehnologiju s ciljem da čista tehnologija postane jedan od prioriteta finske gospodarske politike.

Cilj mu je potaknuti otvaranje 40 000 radnih mesta u sektoru čiste tehnologije u Finskoj do 2020. te udvostručiti ukupan prihod područja iz područja čiste tehnologije s približno 20 milijardi eura na 40 milijardi eura do 2018.

Prednosti finskog sektora čiste tehnologije obuhvaćaju proizvodnju čiste energije, energetsku učinkovitost proizvodnje i zgrada, učinkovito korištenje resursa u industrijskim procesima, pročišćavanje otpadnih voda te gospodarenje otpadom i recikliranje. Mjere u programu čiste energije obuhvaćaju smanjenje korištenja ugljena, prirodnog plina i uvezene električne energije te povećanje korištenja energije vjetra, Sunčeve energije i bioenergije, poboljšanje energetske učinkovitosti i otvaranje novih poduzeća, zamjena postojećih vozila električnim te davanje poticaja.

Dio strategije jest stvaranje najboljeg domaćeg tržišta za finska poduzeća koja se bave čistom tehnologijom i pomoći u poticanju rasta poslovanja putem internacionalizacije.

Tijekom prve dvije godine programa (od 2012. do 2013.) fokus je bio na promicanju čiste energije, energetske učinkovitosti (pomoći informacijsko-komunikacijskim tehnologijama) te ekološki prihvatljive rudarske industrije kao pilot-sektora, uz razvoj operativnog okruženja koje podržava rast poslovanja u području čiste tehnologije općenito. Javna nabava koristit će se za podršku prihvatanju novih rješenja iz područja čiste tehnologije. Godine 2011. vrijednost javne nabave u Finskoj iznosi je 32,5 milijardi eura. Do kraja 2013. cilj je da najmanje 1% javne nabave, odnosno 325 milijuna eura, služi kao referenca poduzećima iz područja čiste tehnologije na domaćem tržištu koje žela poslovati na međunarodnom tržištu.

Cilj je programa poticanje stvaranja pet do šest bitnih centara stručnosti u sektoru čiste tehnologije, posebice na polju čiste energije i energetske učinkovitosti. Uz to, ispituje se mogućnost osnivanja centra stručnosti specijaliziranog za određena polja, primjerice za energiju vjetra. Vlada promiče i internacionalizaciju malih i srednjih velikih poduzeća, posebice na rastućim tržištima: u Kini, Indiji, Rusiji i Brazilu. Cilj je pomoći 80 novih poduzeća da pristupe međunarodnim tržištima do kraja 2018.

Održiva energija – energetska učinkovitost u stambenom sektoru

Tijekom sljedećeg razdoblja financiranja sve će regije morati uložiti znatnu količinu sredstava iz EFRR-a u održivu energiju. Uz to, u okviru novog programa neće biti ograničenja za ulaganje u energetsku učinkovitost u stambenom sektoru (trenutno je ograničeno na 4% EFRR-a).

Gradovi, na koje otpada 70% – 80% ukupnih emisija stakleničkih plinova, ključno su područje za uvođenje održivijih rješenja u sustave za upravljanje mobilnošću, energijom i otpadom.

Mnogi gradovi već eksperimentiraju s novim pristupima, a oni koji su među prvima prihvatali strategije povećanja ekološke prihvatljivosti već su svjedoci njihovih pozitivnih rezultata.

Uspjeh prelaska na gospodarstvo utemeljeno na inovacijama s niskim udjelom ugljika i s učinkovitim korištenjem resursa uvelike ovisi o odlukama koje se donose na regionalnoj i gradskoj razini.

►SAZNAJTE VIŠE

Povezivanje pametnog i održivog rasta putem pametne specijalizacije:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/green_growth/greengrowth.pdf

►SVEUČILIŠTE OTVORENI DANI

MASTER CLASS O DUGOROČNOM STANJU KOHEZIJSKE POLITIKE

Sveučilište OTVORENI DANI važan je dio 11. Europskog tjedna regija i gradova koji se održava u listopadu. Njime će se pridonijeti usredotočivanju razmišljanja na nova akademска istraživanja koja se provode u području regionalnog i urbanog razvoja.

U okviru Sveučilišta OTVORENI DANI organizira se niz radionica kojima će se znanstvenicima, stručnjacima, dužnosnicima EU-a i ostalim zainteresiranim sudionicima omogućiti razmjena mišljenja i provjera novih akademskih koncepcata u području regionalnih i urbanih politika.

Odabrani su ugledni znanstvenici i istraživači iz raznih europskih zemalja koji se bave kohezijskom politikom EU-a i srodnim područjima te pozvani da održe predavanja i sudjeluju u moderiranim raspravama o trećem tematskom prioritetu događanja OTVORENI DANI 2013.: „Izazovi i rješenja”.

„Akademска zajednica ima važnu ulogu u procesu razvoja regionalne politike, osobito kada je riječ o boljem razumijevanju pojedinih područja te upoznavanju njihovih prednosti i specifičnosti vezanih uz upravljanje”, izjavila je profesorica Eduarda Marques da Costa sa Sveučilišta u Lisabonu. „Ona ujedno promiče sveobuhvatne konceptualne i metodološke rasprave koje su neizostavan dio izrade i provedbe politika. Znanstvenici osmišljavaju primjenjena istraživanja vezana uz procjenu učinka i ostale ex ante evaluacijske studije te sudjeluju u naprednim istraživanjima konkretnih tematskih ažuriranja u kontekstu razdoblja od 2014. do 2020.”

Master Class

Prvi put tijekom održavanja Sveučilišta OTVORENI DANI priprema se program Master Class u suradnji s Udrugom za regionalne studije. Program će se sastojati od niza seminara kojima je ciljna publiku 77 odabralih doktoranada / mladih istraživačkih znanstvenika s područja regionalne i urbane politike. Sudionici će biti iz zemalja EU-a i zemalja izvan EU-a.

Prvo predavanje u okviru programa Master Class bit će posvećeno predviđanjima vezanima uz kohezijsku politiku EU-a za razdoblje od 2014. do 2020. Naslov će mu biti „Kohezijska politika EU-a: gospodarski kontekst, izazovi vezani uz upravljanje i izgledi”, a bavit će se poviješću, načelima i kontekstom koji su doveli do aktualnog skupa reformi.

U raspravi će se preispitati učinak gospodarskih i društvenih promjena koje se događaju na svjetskoj razini na politiku te će se raspravljati o sljedećim temama:

- ▶ Gdje leže nove prilike u globalnom gospodarstvu zahvaljujući promjenama? Postoje li nove sile koje utječu na prostornu koncentraciju?
- ▶ Koja je nova uloga različitih razina državne uprave u provedbi oporavka i strategije Europa 2020?
- ▶ Što se od 2008. promjenilo glede regionalnih područja, prostora i politike te što to znači za budućnost kohezijske politike EU-a?

Posebni gosti programa Master Class bit će profesorica Eduarda Marques da Costa sa Sveučilišta u Lisabonu, profesor John Bachtler iz centra za istraživanje europskih politika na Sveučilištu u Strathclydeu u Škotskoj te profesor Phil McCann sa Sveučilišta u Groningenu u Nizozemskoj.

►SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/od_university.cfm

Prof. Eduarda Marques da Costa, Institut za geografiju i prostorno planiranje, Sveučilište u Lisabonu

Zadnjih je desetljeća europska regionalna politika imala ključnu ulogu u promicanju kohezije i razvoja na sve većem teritoriju. Relevantnošću i učinkovitošću politika u raznim zemljama i regijama ističe se važnost strukturirano-dijagnostičkih i integracijsko-teritorijalnih pristupa kakvi se razmatraju u orijentacijama EU-a.

Danas smo, štoviše, suočeni s vrlo različitim izazovima, koji zahtijevaju fleksibilan, višerazinski i višedimenzijijski pristup. Kada, primjerice, pogledamo slabo naseljena područja, vidimo da se problemi i nisu toliko promjenili (npr. proces starenja stanovništva ili velika ovisnost o javnim uslugama za potrebe zapošljavanja i konvergencijskog procesa). No teorije o regionalnom razvoju i politike regionalne konvergencije mijenjaju se u skladu s teritorijalnim pristupima te pronalaze odgovore na nove izazove i paradigme.

Ista logika vrijedi i u urbanim područjima u kojima neke temeljne slabosti još uvijek postoje, ili su čak i izraženije, zbog pritisaka vezanih uz iskorištanje zemljišta ili ekološke sukobe. S obzirom na kontekst klimatskih promjena te novih izazova vezanih uz energiju i prirodne resurse, relevantnost tih problema u sve većim gradovima sada je još izraženija.

Buduća regionalna politika nakon 2020. bit će suočena i sa snažnim globalnim izazovima s jakim učinkom u gradovima i slabije urbaniziranim područjima, što će utjecati na društvenu koheziju europskih regija. Akademski bi zajednica u tom kontekstu trebala suziti svoj odnos s procesom izrade politika te proširiti teoretske i metodološke rasprave u cilju poboljšanja teritorijalizacije europskih politika.

Prof. Henrik Halkier, profesor regionalnih i turističkih studija, Sveučilište u Aalborgu, Danska

Budući da se izrada politika temelji na jasno definiranom procesu, rizik primjene istih mjera u međusobno različitim europskim regijama je očit, osobito kada je riječ o programima EU-a koji po prirodi stvari moraju biti usklađeni sa standardiziranim skupom pravila i propisa. Isticanjem osobina razvojnih problema koje ovise o mjestu akademski zajednici može dati važan doprinos povećanju relevantnosti, učinkovitosti i djelotvornosti intervencija utemeljenih na politikama.

Postoje mnogi valjni razlozi za snažno naglašavanje povećanja učinka intervencija utemeljenih na politikama putem praćenja i evaluacije. Ta su nastojanja ograničena teoretskim razumijevanjem uzročnih odnosa u razvojnim procesima, a svakako i podacima koji su dostupni tvorcima strategija. Akademski zajednici može dati svoj doprinos poboljšanjem teoretskog razumijevanja razvojnih procesa i razradom novih načina procjene učinka javnih intervencija.

Dva su ključna pitanja u razdoblju nakon 2020. kojima treba posvetiti veću pozornost u dugo-ročnom razvoju regionalne politike u Europi:

- ▶ sve veća važnost u inovacijskim procesima kombiniranja različitih vrsta znanja te spajanja različitih društvenih praksi bez obzira na postojeće granice. Iako će klasični laboratorijski rad u području istraživanja i razvoja naravno zadržati svoju važnost, potrebno se posvetiti širim pitanjima inovacije unutar organizacija i među njima, i to kako u kontekstu privatnih i javnih usluga, tako i glede regija i područja koja se razvijaju manjom brzinom.
- ▶ potrebno je prihvatići važnost izvanregionalnih veza poduzeća i javnih ustanova kako bi se lokalnim poduzećima mogla pružiti podrška u suradnji s, primjerice, najrelevantnijom stručnom ustanovom, bez obzira na to nalazi li se ona u istoj regiji, istoj zemlji ili na istom kontinentu.

►EFRR U STAMBENOM SEKTORU

FINANCIRANJEM POSTIGNUTI „OPIPLJIVI I POZITIVNI” UČINCI

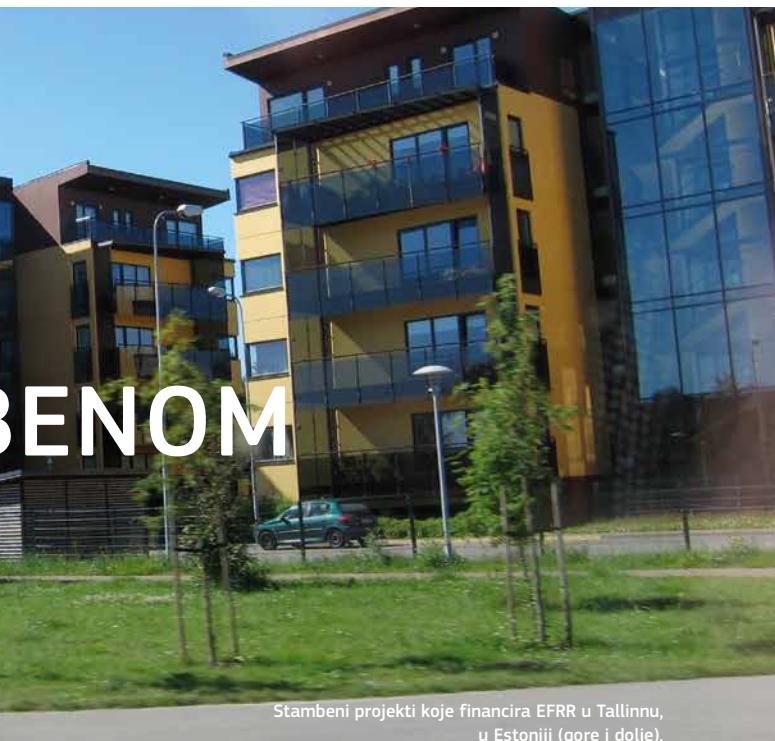
Stambeni projekti koje financira EFRR u Tallinnu, u Estoniji (gore i dolje).

Nova studija o intervencijama u stambenom sektoru koje financira EFRR tijekom programskog razdoblja 2007. – 2013. upućuje na pozitivan učinak u brojnim područjima. S obzirom na takve složene i raznovrsne probleme koje treba rješavati u čitavom EU-u, buduća djelovanja moraju se usmjeriti na integrirani pristup u kombinaciji s djelotvornim okvirom i aktivnije sudjelovanje na svim razinama upravljanja.

EU već više od dvadeset godina putem raznih programa podržava urbanu regeneraciju i gradski okoliš. Od 2007. izričito je dopušteno korištenje sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) za intervencije u stambenom sektoru.

U razdoblju od 2007. do 2013. „urbana dimenzija“ u kohezijskoj politici doista je došla u prvi plan, a kao rezultat toga sva urbana područja postala su potencijalni korisnici strukturnih i investicijskih fondova EU-a.

Na inicijativu Europskog parlamenta započeta je studija⁽¹⁾ na razini cijelog EU-a kojom će se utvrditi kako su se sredstva EFRR-a koristila u nekim od prvih stambenih projekata u razdoblju financiranja 2007. – 2013. te odrediti koja bi bila njegova najučinkovitija uloga u budućnosti.

TALLINN, ESTONIJA

Štednja energije u socijalnom smještaju

Tallinn je iskoristio EFRR kako bi obnovio svoju ponudu socijalnog smještaja i svoje domove za djecu. U raznim dijelovima grada gradi se ukupno devet novih, iznimno energetski učinkovitih zgrada, koje će stanaima ponuditi bolje uvjete za život i omogućiti kvalitetniju socijalnu podršku u zgradama.

LA FORET, FRANCUSKA

Borba protiv energetskog siromaštva u zapostavljenom području

Projektom se rehabilitira 446 socijalnih stanova (osam zgrada izgrađenih u razdoblju od 1965. do 1970.) s velikom potrošnjom energije. Cilj je projekta borba protiv energetskog siromaštva i rehabilitacija socijalno zapostavljene četvrti. Stanovi se preinacuju u stanove s malom potrošnjom energije, čime će se povećati kvaliteta života i sigurnost stanara te popraviti reputaciju četvrti.

(1) Ulaganja Europskog fonda za regionalni razvoj u stambene potrebe u razdoblju od 2007. do 2013., Stambene potrebe u održivoj urbanoj regeneraciji.

Stambeni problemi u EU-u

U čitavom EU-u i dalje su prisutni znatni izazovi vezani uz nekvalitetne, cjenovno nepristupačne i energetski slabo učinkovite stambene prostore. Takvi su problemi obično duboko ukorijenjeni i složeni, no znatno se razlikuju od jedne do druge države članice.

Stambeni problemi u zapadnoeuropskim gradovima često su lokalizirani na neboderska naselja, a proizlaze iz loših materijala i problema u projektiranju. Tako nastali problemi prisutni su na zapuštenim područjima na periferiji ili u tradicionalno građenim četvrtima u gradskim središtima.

Počevši od 2007. „nove države članice“, koje su u EU ušle 2004. ili poslije, imaju mogućnost korištenja EFRR-a za financiranje projekata vezanih uz stambena pitanja. Te zemlje imaju velika poslijeratna stambena naselja koja se smatraju velikim urbanističkim problemima. Studijom je utvrđeno da bi bez sveobuhvatne intervencije mnoga naselja brzo propala, što bi rezultiralo stvaranjem geta za siromašne gradske populacije i velikom potražnjom za stambenim jedinicama za nuklearne obitelji u predgrađima.

Od 2009. sve države članice EU-a imaju mogućnost korištenja sredstava iz EFRR-a za ulaganja vezana uz energetsku učinkovitost i obnovljivu energiju.

Integrirani pristup

U okviru studije proučena je literatura i sama politika te je detaljno analizirano deset stambenih intervencija koje je financirao EFRR. Analizom je utvrđeno da je EFRR poticao integrirani pristup rješavanju stambenih, energetskih i socioekonomskih potreba zapostavljenih zajednica.

EFRR-ove stambene intervencije rezultirale su opipljivim i pozitivnim učincima, osobito u smislu energetske učinkovitosti i manjih računa za potrošnju energije. Dionici su izrazili i relativno pozitivan stav o učincima projekata na srodna područja, primjerice otvaranje radnih mjeseta i zdravlje.

No samo se manji broj projekata uspio istovremeno uhvatiti u koštač sa sva tri problema. Neki su projekti zapravo bili jednodimenzionalni i cilj im je bilo samo poboljšanje energetske učinkovitosti, dok su drugi obuhvaćali i neke socijalne elemente. Utvrđeno je da su projekti učinkovitiji kada im se pristupa kao integriranom odgovoru te kada nacionalne politike potiču povezanost EFRR-ovih programa s drugim intervencijama. Lokalno i regionalno političko vodstvo također može biti važan faktor.

Važno je napomenuti da EFRR nije jedini izvor europskih sredstava za stambene potrebe. Evropska investicijska banka (EIB) već neko

vrijeme nudi finansijsku pomoć za stambene potrebe u EU-u u obliku zajmova. Ta se finansijska pomoć koristi za urbanu regeneraciju, u kojoj je socijalni smještaj jedan od važnih aspekata.

Zaključci

Konačni je zaključak studije da financiranje stambenih projekata sredstvima EFRR-a proizvodi pozitivan učinak u brojnim aspektima. U praksi postoji niz pristupa stambenim intervencijama koji mogu rezultirati raznovrsnim stavnim i opipljivim učincima. Intervencije vezane uz energetsku učinkovitost često su vrlo pozitivne sa socijalnog gledišta jer pridonose smanjenju računa za potrošnju energije.

EFRR je ostvario velika postignuća glede rješavanja problema stambenog smještaja i cjenovne pristupačnosti energije. Većina projekata stanarima izravno ili neizravno pruža finansijsku pomoć uz koju si lakše mogu priuštiti, primjerice, nove prozore ili izolaciju krova.

Postoje brojni problemi koji utječu na stupanj u kojem stambeni projekti EFRR-a pružaju podršku zapostavljenijim zajednicama. Na temelju tih problema može se zaključiti da je potrebno provesti konkretne mjere koje će tim najsrodašnjim kućanstvima omogućiti pristup aktivnostima koje financira EFRR.

Iako je stambeno zbrinjavanje u nadležnosti država članica EU-a, EFRR može odigrati važnu ulogu u promicanju održivog stanovanja, a u cilju smanjenja potrošnje energije i napredovanja u smjeru gospodarstva s niskom potrošnjom ugljika, te u promicanju socijalne uključenosti.

Intervencije vezane uz stambena pitanja valja provoditi primjenom integriranog pristupa te tako nastojati obuhvatiti gospodarske, društvene i ekološke izazove. Iako je, primjerice, cilj intervencija vezanih uz energetsku učinkovitost prvenstveno smanjiti potrošnju energije u pojedinim zgradama, preporučuje se uz energetsku dimenziju uzeti u obzir i određene druge probleme s kojima su suočene zapostavljene četvrti.

U studiji se zaključuje da u sljedećem razdoblju financiranja ta nastojanja mogu biti učinkovitija ako se fleksibilnost kohezijskog zakonodavstva za razdoblje od 2014. do 2020. spoji s učinkovitim okvirom, kvalitetnim planiranjem i aktivnim sudjelovanjem svih razina vlasti.

► SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/housing/2013_housing_study.pdf

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/studies/index_en.cfm#1

►EUROPSKA GRUPACIJA ZA TERITORIJALNU SURADNU

POJAŠNJENJE I POJEDNOSTAVNjenje PRAVNOG INSTRUMENTA STVORENOG 2006

Sedam godina nakon odobrenja dopunjuje se Uredba o europskoj grupaciji za teritorijalnu suradnju (EGTS), a brojna pojašnjenja i pojednostavnjenja učinit će njezino korištenje još atraktivnijim.

Kada je 2006. Jan Olbrycht, izvjestitelj Europskog parlementa, objašnjavao što je EGTS, jednostavno je rekao: „EGTS je EGTS!“ No ono za što se smatralo da će državama članicama dati fleksibilnost sada se doživljava nedovoljno jasnim.

Pri donošenju nacionalnih propisa radi prijenosa EU-ove Uredbe u nekim je državama članicama EGTS asimiliran u postojeća pravna tijela – *syndicat mixte* u Francuskoj ili *Zweckverband* u Njemačkoj, oba javna tijela, ili u neprofitnu udrugu uređenu privatnim pravom itd. – a izmijenjena Uredba i dalje će nuditi izbor o tome hoće li EGTS biti uređen javnim ili privatnim pravom. No koja je trenutna situacija barem 35 osnovanih EGTS-ova⁽¹⁾, kojima je obuhvaćeno 19 država članica, u kojima sudjeluje više od 650 lokalnih i regionalnih uprava/tijela te koji imaju učinak na živote nekih trideset milijuna europskih građana u pograničnim područjima?

Pravni instrument za ispodnacionalne uprave i tijela

Države članice i središnje uprave mogu surađivati na temelju svog suvereniteta. Regionalne i lokalne uprave te ostala javna tijela mogu surađivati unutar svoje države članice: lokalne uprave mogu osnovati zajednička tijela za upravljanje javnim prijevozom, zbrinjavanjem otpada, opskrbom energijom, vodoopskrbom, kulturnim djelatnostima itd. Polazno stajalište Uredbe o EFTS-u jednostavno je: sve što je ispodnacionalnim tijelima uobičajeno dopušteno u nacionalnom kontekstu trebalo

bi im biti dopušteno i preko državnih granica unutar Europske unije. Takva bi se suradnja u Uniji trebala podrazumijevati, a osobito dvadeset godina nakon uvođenja jedinstvenog tržišta. Godine 1980. Vijeće Europe predložilo je Nacrt konvencije o prekograničnoj suradnji⁽²⁾ između teritorijalnih zajednica ili uprava, no mnoge države članice nisu ratificirale Konvenciju ni njezina tri dodatna protokola ili su umjesto toga sklopile bilateralne/trilateralne sporazume sa susjedima. Nakon revizije Uredbe o EFTS-u, koju su suzakonodavci uglavnom prihvatali, takva će suradnja izričito biti moguća i preko vanjskih granica EU-a, primjerice između Francuske i Švicarske, između najudaljenijih regija i njihovih susjeda (trećih zemalja ili prekomorskih zemalja i teritorija) te između Poljske, Litve i Kalinjingrada.

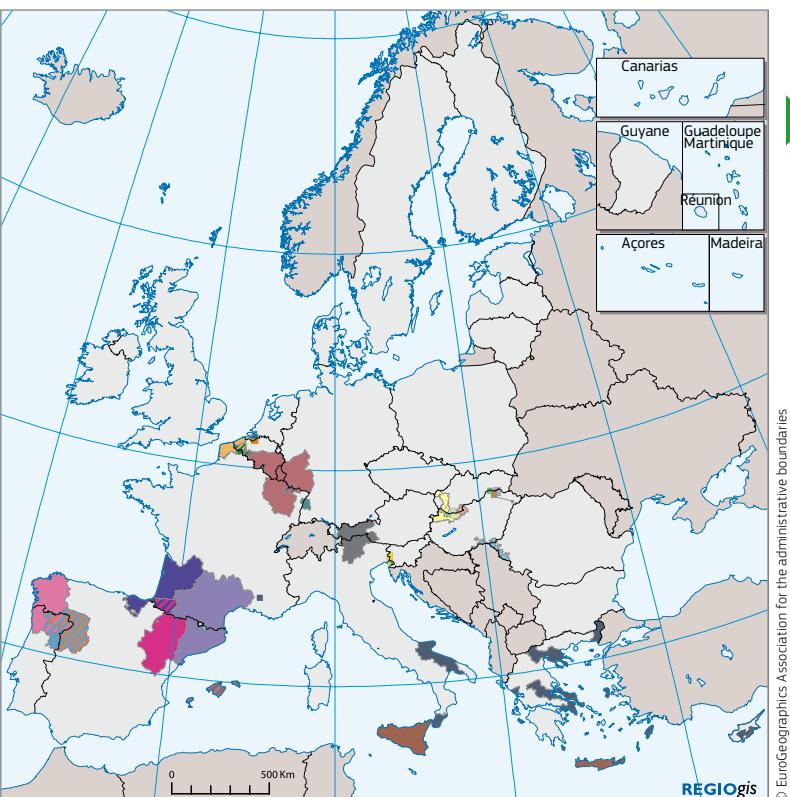
Brže i jednostavnije odobravanje

Ipak, neke države članice takvu suradnju smatraju vanjskom politikom, čak i unutar Unije, te su inzistirale na složenom postupku odobravanja. Rok od tri mjeseca za odobrenje sudjelovanja uprave/tijela u EGTS-u te Konvencije i statuta uvelike je premašen. U reviziji se predviđa rok od šest mjeseci, a ako država članica u tom roku ne dostavi obrazložene primjedbe, smatra se da je dala prešutno odobrenje. To se, međutim, ne odnosi na državu članicu u kojoj će EGTS biti registriran kao pravna osoba.

Drugo važno pojašnjenje odnosi se na statute, tj. na dokument u kojem se iznose praktični interni radni procesi. Države članice prije su imale pravo u potpunosti ocjenjivati statute, kao i Konvenciju. Sada smiju ocjenjivati samo jesu li statuti uskladijeni s Konvencijom (osnivačkim dokumentom). Uspostavljen je i jednostavniji postupak odobravanja koji vrijedi u određenim uvjetima, kada je jedina izmjena već odobrene Konvencije pristupanje novih članova.

(1) Početkom srpnja 2013. Odbor regija znao je za postojanje 37 EGTS-ova:
<https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Register/Pages/welcome.aspx>

(2) <http://conventions.coe.int/Treaty/Common/QueVoulezVous.asp?CL=ENG&NT=106>

Širi djelokrug EGTS-ova

Revizijama se pojašnjava da instrument EGTS-a može olakšati i potaknuti teritorijalnu suradnju te omogućiti provedbu konkretnih djelovanja vezanih uz teritorijalnu suradnju prvenstveno (ali ne isključivo) u okviru cilja europske teritorijalne suradnje (ETS). Kako je zabilježeno u priopćenju Odbora regija: „EGTS nudi „mogućnost uključivanja raznih institucionalnih razina u jedinstvenu suradničku strukturu“ te tako „otvara mogućnost novih oblika višerazinskog upravljanja te europskim regionalnim i lokalnim upravama omogućuje preuzimanje uloge pokretačkih faktora u sastavljanju i provedbi politika EU-a, čime se pridonosi povećanju otvorenosti, participativnosti, demokratičnosti, odgovornosti i transparentnosti europskog upravljanja.”“

Trenutno samo jedan EGTS djeluje kao upravno tijelo za neki program u okviru ETS-a (Grande Région – prekogranična suradnja oko Luksemburga). Neki se EGTS-ovi bave mrežama, dok većina pokriva manje ili veće teritorije duž unutarnjih granica koji razvijaju zajedničke strategije, a zatim koriste razne programe u okviru ETS-a ili druge programe EU-a u kojima je potrebna suradnja (npr. Life+ ili Erasmus za poduzetnike) za prijavu za pojedinačne projekte. EGTS-ovi bi ubuduće mogli provoditi i samo dio programa, bilo u okviru ETS-a bilo u okviru međuregionalne suradnje u sklopu cilja ulaganja za rast i radnja mjesta (URRM), ili čak oboje (npr. provedba integrirane teritorijalne investicije ili zajedničkog akcijskog plana koji koristi ETS za potrebe upravljanja, a URRM za ulaganja u infrastrukturu i osoblje).

Europske grupacije za teritorijalnu suradnju

Lille-Kortrijk-Tournai	ZASNET
Ister-Granum	INTERREG Programme Grande Région
Galicia-Norte de Portugal	Eurodistrikt Saarmoselle/Eurodistrict Saarmoselle
Amphictyony/AMFIKTYONIA / Anfisionia	Abaúj az Abaújban
UTTS	Pons Danubii
Karst Bodva	Bánát-Triplex Confinium
Duero-Douro	Lineland van Waas en Hulst
West-Vlaanderen/ Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale	Arrabona
ArchiMed	Euroregion Tirol – Alto Adige – Trentino
Eurodistrict Strasbourg-Ortenau/Eurodistrikts Strasbourg-Ortenau	Gorizia – Nova Gorica – ŠempeterVrtojba
Hôpital Transfrontalier de la Cerdagne/Hospital Transfronterar de la Cerdanya	Espacio Portalet
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée/Eurorégion Pirineos-Mediterráneo/Euoregió Pirineus Meditarrània	Pirineus-Cerdanya
	Rába-Duna-Vág
	Europrégió Aquitaine-Euskadi

Jasnija pravila za implementaciju

EGTS-ovi će moći uvoditi infrastrukturu i usluge te upravljati njima. U tom kontekstu Skupština EGTS-a može definirati uvjete i odredbe korištenja infrastrukture ili usluge od općeg gospodarskog interesa, uključujući tarife i naknade koje korisnici moraju platiti. U Konvenciji će biti navedeni nacionalni propisi koji vrijede za te aktivnosti, čime će se korisnicima ponuditi veća pravna transparentnost.

Osnivanje nekih EGTS-ova kasnilo je zbog pravnih problema vezanih uz osoblje, a neki su EGTS-ovi osnovani bez vlastitog osoblja. Zajedničkom izjavom priloženom izmjenjenoj Uredbi pojasnit će se što EGTS-ovi smiju osnivati na temelju Konvencije. Početna je točka odabir samog EGTS-a. Na temelju mogućnosti određenih Konvencijom svaki član osoblja EGTS-a i dalje će moći birati jednu od ponuđenih mogućnosti: privatno pravo ili javno pravo, u načelu prema pravnom sustavu zemlje u kojoj član osoblja zaista i radi, bez obzira na to gdje je EGTS registriran. EGTS-ovi dobivaju i izraženiju ulogu u čitavom zakonodavnom paketu, a konkretne odredbe obuhvaćene su i uredbama o zajedničkim odredbama i uredbama o ETS-u, čime se potiče taj instrument, koji će svoju vrijednost i zrelost dokazati u sljedećem programskom razdoblju.

► SAZNAJTE VIŠE

Priručnik o EGTS-u na web-mjestu INTERACT:
[www.interact-eu.net/news_publications/
new_egtc_handbook/174/1547](http://www.interact-eu.net/news_publications/new_egtc_handbook/174/1547)

►IZGRADNJA KAPACITETA

RAZVIJANJE VJEŠTINA I KAPACITETA RADI POTPUNOG ISKORIŠTAVANJA STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA

Sposobnost iskorištavanja strukturalnih i investicijskih fondova Europske unije djelomično je ograničena organizacijskim kapacitetom nacionalnih i regionalnih tijela u državama članicama. Europska komisija ulaže nove napore u širenje vještina, kapaciteta i operacijskih alata u državama članicama radi dodatnih ulaganja sredstava iz strukturalnih i investicijskih fondova te poboljšanja kvalitete njihova trošenja.

Neke od „nevidljivih“ prepreka aktiviranju obilnih sredstava iz strukturalnih i investicijskih fondova obuhvaćaju nedostatak vještina i alata na razini nacionalne i regionalne uprave. Poznato je da mnogi problemi vezani uz implementaciju fondova proizlaze iz kapaciteta za upravljanje njima kojima raspolažu nadležna tijela u državama članicama i regijama. Ulaganje znatnih finansijskih sredstava u europske regije zahtijeva visok stupanj organizacije, kompetencije i angažmana. Da bi se postigla veća iskorištenost strukturalnih i investicijskih fondova te zajamčio manji broj pogrešaka u implementaciji, potrebno je precizno usmjeriti napore za izgradnju prikladnih kapaciteta.

Velika odstupanja u uspješnosti

U Europskoj uniji postoje velika odstupanja kada je riječ o uspješnosti kapaciteta iskorištavanja, učinkovitosti te djelotvornosti strukturalnih i investicijskih fondova. U praksi je uspješnost potrebno procijeniti u okviru cjelokupnih ciklusa ulaganja u rasponu od općeg upravljanja programima do programiranja, implementacije, procjene/praćenja te finansijskog upravljanja i kontrole. Uspjeh svakog koraka u ciklusu implementacije ovisi o tri međusobno povezana čimbenika: organizacijskoj strukturi, ljudskim resursima i sustavima/alatima.

Prilagođena rješenja

Kanali procesa ulaganja nacionalne su i regionalne uprave te ne postoji standardna formula prema kojoj bi taj proces trebao funkcionirati. Pristup mora biti prilagođen, proporcionalan,

prikidan i učinkovit. Mnogo je dobrih primjera načina na koje unaprjeđenje upravljačkih struktura, provedba dobrih strategija ljudskih resursa ili razvoj učinkovitih alata znatno pridonosi upravljanju fondovima. Komisija trenutno radi na „analiziranju situacije“ radi definiranja prirode uskih grla i situacija u kojima se najčešće pojavljuju. Na taj će se način po zemlji utvrditi gdje se pojavljuje najviše problema te će se pokrenuti rješenja za njihovo otklanjanje.

Johannes Hahn, povjerenik Komisije za regionalnu politiku, izjavio je: „Dobri institucijski kapaciteti za planiranje i korištenje fondova EU-a osnova su učinkovite kohezijske politike te su ključni za oporavak i rast. Kohezijska politika bez odgovarajuće arhitekture upravljanja fondovima, utemeljene na stabilnosti i kontinuitetu te koju vode najspasobnije osobe pomoći najprikladnijih alata i sustava, ne ostvaruje sve svoje potencijale. Bez odgovarajućeg administrativnog kapaciteta stopa iskorištavanja je niska, stopa pogrešaka visoka, a sveukupni učinak ulaganja manji od očekivanog. U finansijski nepovoljnem vremenu nikome nije prihvatljivo da se javno financiranje ne koristi na najučinkovitiji način, kojim će se Europsi i njezinim građanima omogućiti ponovni rast, zapošljavanje i najviši mogući životni standard.“

Na temelju analize situacije može se započeti rad praktičnije prirode u cilju razvoja alata i rješenja koja će omogućiti hvatanje u koštac s problemima.

Problematična područja

Administrativni kapacitet za upravljanje strukturalnim i investicijskim fondovima ovisi o mnoštvu ključnih čimbenika:

- ▶ postojecoj „arhitekturi“ (mehanizmi koordinacije, odlučivanje pri donošenju proračuna itd.);
- ▶ ljudskim resursima (brojnost i razina kompetencije osoblja);
- ▶ postupcima i alatima.

Svi elementi ta tri aspekta moraju ispravno funkcionirati da bi implementacija fondova bila učinkovita.

Struktura

Potrebno je uzeti u obzir osnovnu arhitekturu administrativne organizacije imajući na umu broj operativnih programa. Obavezna je jasna dodjela odgovornosti i zadataka ključnim institucijama. Ostali problemi koje je potrebno uzeti u obzir obuhvaćaju stupanj poddodjele, učinkovitost nadzornih odbora te upravljanje partnerstvima sa zainteresiranim stranama/nevladinim organizacijama itd.

Ljudski resursi

Jamstvo pravovremene dostupnosti iskustnog, vještog i motiviranog osoblja ključan je čimbenik uspjeha. Proces zahtijeva odgovarajuće opise radnih mjesta s definiranim zadacima i zaduženjima te preciznu procjenu potrebnog broja i kvalifikacija zaposlenika. Uvjeti unutar administrativnog sustava moraju privlačiti i zadržavati takve stručnjake. U upravljanju ljudskim resursima mora biti što manje političkih intervencija.

Sustavi i alati

Da bi se unaprijedila učinkovitost funkcioniranja sustava, potrebna su prikladna pomagala za rad. Njima moraju biti obuhvaćeni problemi kao što su dokumentacija o metodama, upute, priručnici, sustavi, postupci, obrasci itd. Takvi sustavi i alati mogu znanje pojedinaca preobraziti u eksplicitno znanje koje je moguće dijeliti u mnogim organizacijama. Potrebno je raditi na smanjenju ranjivosti organizacija, na primjer kada ključni zaposlenici napuste organizaciju, te posljedičnom smanjenju rizika od neispravnog funkcioniranja i poboljšanju sveukupne učinkovitosti.

Horizontalni alati

Mnoge države članice suočavaju se sa sličnim problemima, stoga je važno svima ponuditi „horizontalne“ alate. Ti se alati usredotočuju na najčešće probleme, kao što je upravljanje javnom nabavom, korupcija, kapacitet upravljanja projektima na nižim razinama državne uprave itd. Mogu obuhvaćati i alate karakteristične za pojedinu zemlju kojima države članice mogu pristupati u skladu s vlastitim potrebama.

Uparivanje najboljih praksi

Jedan od pristupa koji se razmatra jest stvaranje „uparenih“ sustava putem kojih države članice mogu pristupati znanjima korisnika u drugim zemljama u kojima su sustavi i/ili alati napredniji ili razvijeniji. Pristup Komisije uvelike je utemeljen na razmjeni pozitivnih poruka te omogućivanju i poticanju država članica da razmjenjuju dobre prakse u većoj mjeri nego što je to sada slučaj. Komisija pokušava biti katalizator u tom procesu – prikuplja dobre prakse i pojednostavnjuje njihovu dostupnost drugima. Krajnji je cilj bolje iskorištavanje fondova i smanjenje stope pogrešaka. Ključni je čimbenik u tom procesu uklanjanje uskih grla na administrativnoj razini.

Kompetencijski centar

Da bi postigla taj cilj, Komisija je oformila specijaliziranu jedinicu: „Kompetencijski centar za administrativni kapacitet“. Njezin radni program obuhvaća dva kratkoročna cilja:

- ▶ analiziranje situacije radi stvaranja evidencije o situaciji u zemlji i utvrđivanja najčešćih problema;
- ▶ pružanje smjernica nacionalnoj upravi vezanih uz pregovore o administrativnom kapacitetu i korištenju tehničke pomoći za razdoblje od 2014. do 2020.

Dugoročniji ciljevi usmjereni su na razvijanje alata i prilagođene podrške za određene države članice i regije te osmišljavanje „sistemskega rješenja“ dostupnih svim državama članicama i regijama.

Tijekom događaja Otvoreni dani 2013. tim će se problemima baviti radionica pod nazivom „Tajne upravljanja fondovima EU-a – ili administrativni kapacitet kao ključni sastojak učinkovite i efikasne implementacije europskih strukturnih i investicijskih fondova“.

► KINA, JAPAN I EU

RAZMJENA ISKUSTAVA O REGIONALNIM I URBANIM PITANJIMA

Luka Tiandžin, Kina

Kina, Japan i Europska unija imaju mnogo zajedničkih izazova u području održivog regionalnog i urbanog razvoja. U cilju unaprjeđivanja regionalne i lokalne suradnje te promocije razmjene iskustava Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku pokrenula je 2009. uz podršku Europskog parlamenta brojne akcije koje su uključivale visoke dužnosnike Kine i Japana (kao i druge strateške partnerne EU-a). Te su akcije obuhvaćale razmjenu informacija i najboljih praksi, seminare i radionice o problemima vezanima uz politike.

Regionalni dijalog između Kine i EU-a

U suradnji s Kineskom nacionalnom komisijom za razvoj i reforme, a nakon potpisivanja Memoranduma o razumijevanju o suradnji vezanoj uz regionalnu politiku, Europska komisija pokrenula je 2006. program sastanaka i suradnje na visokoj razini. Program se sastojao od studija, posjeta, izobrazbe, seminara i radionica u Kini i Europi radi promicanja učenja i razmjene informacija i iskustava o regionalnoj politici.

Na području urbanog razvoja gradovi Europe i Kine suočavaju se s dvostrukim izazovom: kako unaprijediti konkurentnost te istovremeno ispuniti društvene i ekološke zahtjeve.

Kineski gradovi 2011. narašli su do te mjere da je u njima živjela polovica kineskog stanovništva, čime je prekoračena simbolična granica.

Povodom Osmog seminara EU-a i Kine na visokoj razini, koji će se održati u Bruxellesu na Otvorenim danima gradova i regija 2013., obje će se strane govoriti o ključnim problemima urbanog razvoja, uključujući poboljšanje uvjeta života gradskog stanovništva te poboljšanje lokalne infrastrukture (energija, prijevoz i komunikacije). Na posebnim će se sesijama govoriti o dobrim praksama i prilikama za suradnju između regija EU-a i kineskih regija u području poticanja bolje integriranog urbano-ruralnog teritorijalnog razvoja i podržavanja regionalnih sustava inovacija.

Taj će seminar, kao i seminari prije njega, sudionicima pružiti platformu za razmjenu pogleda na konkretna iskustva vezana uz regionalnu politiku. Dnevni red nastavlja se na zaključke prethodnog Seminara o regionalnoj politici na visokoj razini održanog u Guangžuu, u kineskoj provinciji Guangdong, u prosincu 2012.

Dvodnevni događaj u Guangžuu okupio je govornike visoke razine iz Europske komisije i odabranih europskih regija te, s kineske strane, govornike iz tijela nacionalne i regionalne

uprave (Guangdong, Hunan, Sečuan i Guižu). Na seminaru su sudjelovali mnogi visokopozicionirani dužnosnici tijelâ regionalne uprave te izaslanici ureda za razvoj i reforme iz nekliko gradova.

Na sesijama je sudjelovalo približno 90 sudionika iz Kine i Europe koji su se usredotočili na održivi razvoj gradova te poveznice između grada i sela.

Otvaranje vrata u Europi

Europska komisija 2010. pokrenula je CETREGIO, kinesko-europsku seriju izobrazbi o regionalnoj politici. Cilj programa jačanje je veza između europskih i kineskih regija koje se mogu dodatno bilateralno razvijati, uz ostalo i u važnom području komercijalnih odnosa.

Izobrazba obuhvaća dvotjedne informativne sesije u najmanje tri države članice EU-a, koje se sastoje od seminara, predavanja i terenskih posjeta organizacijama koje su primjer najboljih praksi na odabranim područjima interesa. Od 2010. više od 120 kineskih donositelja odluka iz 31 provincije podjelilo je svoja iskustva i posjetilo primjere najboljih praksi u više od 40 regija u 12 država članica EU-a, odabranih radi predstavljanja zemljopisne raznolikosti.

Kineski su izaslanici većinom viši stručnjaci u svojim područjima te predstavljaju široku raznolikost regionalnog razvoja Kine. CETREGIO pruža kineskim regionalnim stručnjacima temelj za reference prilikom stvaranja vlastitih politika regionalnog razvoja.

Razmjena programa između EU-a i Japana

Godine 2012. gradovi u Japanu i EU-u pokrenuli su decentralizirani proces razmjene iskustva i najboljih praksi vezanih uz probleme urbanog razvoja.

Japan i EU imaju mnogo zajedničkih izazova u području održivog urbanog razvoja. Obje strane putem programa razmjenjuju iskustva o temama kao što su „kompaktni grad”, održivi razvoj i konkurentnost velikih gradova.

Japansko ministarstvo zemlje, infrastrukture, transporta i turizma (MLIT) u suradnji s Glavnom upravom za regionalnu i urbanu

Zamjenik gradonačelnika Guangžua g. Ujang Yemin i direktor Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku g. Walter Deffaa.

politiku Europske komisije organiziralo je u svibnju 2012. u Tokiju seminar o urbanom razvoju. Seminar je okupio različite stručnjake, uključujući više predstavnike Leipziga, Stockholma i Torina iz Europske unije te Kanazave, Kitakjušua i Kumamoto iz Japana.

Seminar u Tokiju bavio se temama od posebnog interesa za Japan i za svaki zastupljeni europski grad: urbana regeneracija i urbani prijevoz (Leipzig, Njemačka), gradovi s niskom emisijom ugljika (Stockholm, Švedska) te podrška kulturnim i kreativnim industrijama kao pokretačima urbanog razvoja (Torino, Italija). Obje strane vjeruju da će ti susreti, pod pokroviteljstvom MLIT-a i EU-a, tijekom sljedećih godina potaknuti decentralizirani proces razmjene iskustava i najboljih praksi između gradova zainteresiranih za teme urbanog razvoja.

Kao nastavak tih sastanaka tijekom Otvorenih dana 2013. u Bruxellesu organizirat će se radionica s temom „Stavljanje urbanog razvoja u međunarodni kontekst: razmjena programa između EU-a i Japana o održivom urbanom razvoju”.

Ti primjeri potvrđuju sve veće zanimanje u regijama i gradovima izvan EU-a za suradnjom u području politike regionalnog i urbanog razvoja. Europski parlament i Odbor regija pokazali su izrazito zanimanje za to područje te za suradnju s Komisijom na promicanju decentralizirane suradnje na globalnoj razini.

► SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/international/index_en.cfm

► MAKROREGIONALNI PRISTUP

DUNAVSKA I BALTIČKA STRATEGIJA POKAZUJU PREDNOSTI

Most Vidin – Kalafat između Bugarske i Rumunjske

Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku od 2009. radi na novom pristupu rješavanju međuregionalnih problema. Nova „makroregionalna strategija“ primjenjena je na područje Baltika te Podunavlje. Nedavno objavljeno prvo izvješće Europske komisije o napretku ističe način na koji je novi makroregionalni pristup stvorio stotine novih projekata i pojednostavnio oblikovanje ciljeva zajedničke politike na područjima od ključne važnosti za dotične regije. Za ostale se regije razvijaju novi planovi.

Baltička strategija i Dunavska strategija EU-a, koje obuhvaćaju više od 20 zemalja EU-a i zemalja izvan EU-a, prve su primijenile jedinstvenu vrstu suradnje utemeljenu na ideji da se zajednički izazovi s kojima se određene regije susreću – neovisno o tome jesu li vezani uz okoliš, gospodarstvo ili sigurnost – najbolje rješavaju zajednički te da je logično zajednički planirati najučinkovitiji način primjene dostupnih sredstava.

Narušavanje okoliša na području Baltičkog mora potaknulo je potrebu za usklađenom makroregionalnom reakcijom na izazove i prilike u toj regiji. Rezultat tih napora je Strategija EU-a za regiju Baltičkog mora (EUSBSR) donesena 2009. Strategija EU-a za podunavsku regiju (EUSDR) donesena je u lipnju 2011.

Cilj tih dviju strategija bio je postaviti probleme u multilateralni kontekst te uspostaviti ravnopravnu suradnju sa susjednim državama izvan trenutnih granica EU-a. Namjera je bila potaknuti sudionike da prevladaju ne samo nacionalne granice, nego i prepreke koje onemogućuju strateško i kreativno razmišljanje o dostupnim prilikama.

Taj pristup nudi integrirani okvir suradnje te zблиžava države članice i treće zemlje na istom zemljopisnom području u cilju rješavanja zajedničkih izazova. Glavni cilj makroregionalne strategije jest mobiliziranje novih projekata i inicijativa. Pristup nudi mnoge potencijalne pogodnosti u obliku ojačane suradnje u cilju postizanja gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije.

Strategija EU-a za regiju Baltičkog mora (EUSBSR)

Osam zemalja koje čine regiju Baltičkog mora (Danska, Estonija, Finska, Njemačka, Latvija, Litva, Poljska i Švedska) suočavaju se sa zajedničkim problemima koji se odražavaju u Akcijskom planu za Strategiju koji su zajednički prihvatile.

Njime su obuhvaćena mnoga prioritetna područja, a svako prate konkretni glavni projekti te jasno definirani ciljevi i pokazatelji.

Strategija pojednostavljuje mobiliziranje svih relevantnih fondova i politika EU-a te koordiniranje akcija Europske unije, zemalja EU-a, regija, panbaltičkih organizacija, finansijskih institucija i nevladinih tijela radi promicanja uravnovešenijeg razvoja regije Baltičkog mora. Strategija potiče i suradnju sa susjednim zemljama, uključujući Rusiju i Norvešku.

Projekti obuhvaćaju tri ključna cilja: „Spasite more”, „Povežite regiju” i „Ojačajte prosperitet”. Glavni projekti nastali na temelju tog programa obuhvaćaju sljedeće:

- ▶ **Baltic Deal** surađuje s farmerima na smanjenju gubitka hraničnih tvari s farmi te održavanju proizvodnje i konkurentnosti.
- ▶ **Efficient, Safe and Sustainable Traffic at Sea (Efficient-Sea)** čini regiju Baltičkog mora pilot-regijom za e-navigaciju, razvija i testira infrastrukturu i servise za e-navigaciju te dijeli dobre prakse.
- ▶ **Baltic Manure** pretvara gnojivo iz ekološkog problema u priliku za poslovne inovacije. Projekt proizvodi obnovljivu energiju i organska gnojiva.
- ▶ **BSR Stars** ima cilj potaknuti regionalnu konkurentnost i rast putem transnacionalnih poveznica na području istraživanja i inovacija te rješava zajedničke izazove u područjima kao što su zdravstvo, energija i održivi prijevoz.

Strategija EU-a za podunavsku regiju (EUSDR)

EUSDR obuhvaća devet zemalja EU-a (Austriju, Bugarsku, Hrvatsku, Češku, Njemačku, Mađarsku, Rumunjsku, Slovačku i Sloveniju) i pet zemalja koje nisu članice EU-a (Bosnu i Hercegovinu, Moldaviju, Crnu Goru, Srbiju i Ukrajinu).

Važnost dunavskog bazena za EU ne smije se podcijeniti. Politike i ulaganja u bazen putem kohezijske politike EU-a posebno utječu na život 20 milijuna stanovnika. Predstavljaju dobro ciljanu politiku ispunjavanja ekoloških, prijevoznih i socioekonomskih potreba u regiji.

Strategija EU-a za podunavsku regiju sadrži četiri glavna temelja: „Povezivanje regije”, „Zaštita okoliša”, „Izgradnja prosperiteta” i „Jačanje regije”.

Ključni projekti:

- ▶ Dovršenje **mosta Vidin** – Kalafat između Rumunjske i Bugarske – vitalna komponenta koridora od ključne važnosti za transeuropsku prijevoznu mrežu (TEN-T). To je tek drugi most na 630 km dugom riječnom dijelu granice.

PREMA STRATEGIJI EU-A ZA JADRANSKO-JONSKU REGIJU (UESAIR)

Na sastanku Europskog vijeća 14. prosinca 2012. predsjednici i premjeri država članica EU-a pozvali su Europsku komisiju da iznese prijedlog za novu makroregionalnu strategiju za jadransko-jonsku regiju prije kraja 2014.

EUSAIR, koji se temelji na Pomorskoj strategiji za Jadransko i Jonsko more koju je Komisija donijela 2012., obuhvaćat će osam zemalja: četiri države članice EU-a (Hrvatsku, Grčku, Italiju i Sloveniju) te četiri zemlje koje nisu članice EU-a (Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Srbiju). Ta će strategija promicati gospodarski i društveni prosperitet regije poboljšanjem atraktivnosti, konkurentnosti i povezanosti. EUSAIR će u obzir uzeti posao koji je Jadransko-jonska inicijativa već obavila 2000. okupljanjem tih zemalja regije oko nekih zajedničkih ciljeva.

Tijekom grčkog predsjedanja Vijećem EU-a u Ateni će se 6. i 7. veljače 2014. organizirati veliki događaj na kojemu će se iznijeti rezultati intenzivnih savjetovanja zainteresiranih strana o temeljima Strategije. Teži se stvaranju usredotočene strategije s pragmatičnim, realnim i mjerljivim zajedničkim ciljevima koji će ojačati nadopunjavanje, koherentnost i suradnju u regiji. Formalno donošenje strategije očekuje se u drugoj polovici 2014., tijekom talijanskog predsjedanja Vijećem EU-a.

Implementaciju EUSAIR-a potpomoći će program transnacionalne suradnje koji će podržati suradnju na svim razinama unutar zemalja obuhvaćenih Strategijom.

▶ Cilj projekta **uklanjanja potonulih plovila na Dunavu** jest uklanjanje potonulih plovila iz Dunava, Save i Tise u Srbiji, Rumunjskoj i Bugarskoj te poboljšanje navigacije i ekoloških uvjeta.

▶ **Poslovni forum podunavske regije** pruža važnu platformu za umrežavanje više od 300 malih i srednje velikih poduzeća. Potiče sastanke između poduzeća i podržava veze s davateljima znanja, kao što su istraživački instituti i sveučilišta.

▶ Iz toga je proizašao **Dunavski fond za istraživanja i inovacije**, koji objedinjuje nacionalne i regionalne fondove te se nadovezuje na iskustva programa BONUS u baltičkoj regiji.

▶ Projekt **Danube Floodrisk** promiče suradnju s 19 institucijama u osam podunavskih zemalja dijeljenjem baza podataka i kartiranjem poplavnih područja. Europski sustav za praćenje poplava (EFAS) dopunjuje rad projekta.

„**Ako želimo zajamčiti trajan uspjeh, pristup mora biti postavljen u srce planova državne i regionalne politike.**“

Johannes Hahn – Povjerenik Europske komisije za regionalnu politiku

Bez troškova

Baltičke i dunavske makroregionalne strategije funkcioniraju bez dodatnih sredstava EU-a, novih institucija i novog zakonodavstva. Da bi se to postiglo, potrebna je bolja koherentnost sredstava, struktura i politika. Za implementiranje strategija bilo je potrebno stvoriti funkcionalne strukture oko prioritetnih područja, odabranih prilikom savjetovanja s političkim vodstvom od najniže razine prema višoj u svakom području za koje su zemlje, regije ili organizacije sudionice preuzele odgovornost, a Komisija im je pružila podršku kao koordinator.

Izvješća o implementaciji EUSBSR-a i EUSDR-a ističu da su makroregionalne strategije pojednostavljile razvijanje novih projekata ili ponovno potaknule postojeće transnacionalne projekte. Samo glavnih projekata u regiji Baltičkog mora više je od 100, a ostvareni su i mnogi popratni projekti. Više od 400 projekata u vrijednosti od otprilike 49 milijardi eura predloženo je za EUSDR, a 150 ih je već u fazi implementacije.

Makroregionalne strategije stvaraju regionalne komponente za politike na razini cijelog EU-a te pojednostavuju oblikovanje nacionalnih pristupa koji implementaciju na razini EU-a čine koherentnijom. Makroregionalno djelovanje, na primjer, posebno je utjecalo na integriranu pomorsku politiku, transeuropsku prijevoznu mrežu (TEN-T) i suradnju na civilnoj zaštiti.

Veća vrijednost za novac

Bolja iskoristivost novca važna je u doba ograničenih proračuna, a makroregionalni pristup dokazao je da može pomoći pri usklađivanju programa EU-a radi suradnje na velikim zajedničkim ciljevima.

Bez dodatnog novca iz EU-a voditelji projekata moraju aktivnije tražiti vanjska sredstva. To je potaknulo Dunavski

Otočić Sveti Stefan, Crna Gora

financijski dijalog, koji pojednostavljuje povezivanje projektnih ideja sa sredstvima te spaja predlagače projekata s bankama, međunarodnim finansijskim institucijama i programima financiranja. Ta je potreba dovela i do osnivanja instrumenta za financiranje pokretanja projekata EUSBSR-a koji omogućuje financiranje razvoja projektnih ideja u obliku kredita i subvencija.

Makroregionalna strategija potiče i objedinjavanje resursa. Unaprjeđuje potencijal stvaranja fondova za pokretanje/ranu fazu i poduzetničkih fondova u makroregijama jer mali broj zemalja ima dovoljan „protok poslovnih ponuda“ za podržavanje i održavanje takvih specijaliziranih fondova, a makroregija može osigurati dovoljnu kritičnu masu.

Uključen je i privatni sektor, putem suradnje s Forumom za baltički razvoj ili putem javno-privatnih projekata, kao što je uklanjanje potonulih plovila iz Dunava, Save i Tise.

I države članice mobilizirale su resurse radi viših prioriteta i implementiranja inicijativa u okviru makroregionalnih strategija.

Poboljšana suradnja sa susjednim zemljama

Obje strategije unaprjeđuju suradnju sa susjednim zemljama. Rusija, iako nije dio same strategije, prihvatile je popis zajedničkih projekata EUSBSR-a. I Norveška i Island aktivno su uključeni, posebno kada je riječ o logističkim i socijalnim problemima.

Kada je riječ o nekim zemljama izvan EU-a koje bi mogle biti potencijalni kandidati za članstvo u Uniji, EUSDR pruža dragocjeno iskustvo te služi kao platforma i prilika za isprobavanje politika i procesa EU-a putem zajedničkih aktivnosti.

Ventspils, Latvija

Projekt Baltic Deal radi s farmerima u cijeloj regiji.

Rezultati i zaključci

Povjerenik Johannes Hahn ovako je komentirao izvješće: „Studija je pokazala jasnu vrijednost naših makroregionalnih strategija. Intenzivirana suradnja rezultirala je doslovno stotinama novih projekata i novih mreža u podunavskoj i baltičkoj regiji u područjima kao što su prijevoz, opskrba energijom, sigurnost i borba protiv organiziranog kriminala. Povrh svega, sudionici su nam rekli da je suradnja – uključujući zemlje koje nisu članice EU-a – znatno ojačala.“

„No ako želimo zajamčiti trajan uspjeh, pristup mora biti postavljen u srce planova državne i regionalne politike, posebno pri oblikovanju novih programa i projekata za sljedeće finansijsko razdoblje – i podržan dostatnim sredstvima.“

Izvješće podsjeća državne uprave na potrebu za političkom pređanošću i davanje prioriteta izradi strategija u svim relevantnim područjima politike, čime se jamči njihova ugradnja u buduće programe europskih strukturnih i investicijskih fondova te ostale relevantne regionalne, nacionalne i europske okvire politika. Istiće i važnost administrativnih resursa pri postizanju ciljeva.

„Potrebna je sveobuhvatna strategija, čiji je pokretač na razini ureda predsjednika vlade, koja obuhvaća područja zaštite okoliša, malih i srednjih velikih poduzeća, kulture, prijevoza itd. Morati organizirana kao sveobuhvatna razvojna strategija koja obuhvaća različita ministarstva i nevladine organizacije te zahtjeva odgovarajuće resurse i zaposlenike. Za nju je potrebno snažnije preuzimanje odgovornosti u samim regijama.“

Tijekom zadnje dvije godine razgovaralo se o ostalim regijama, uključujući nedavnu rezoluciju Europskog parlamenta o izvedivosti makroregionalne strategije za alpsku regiju. Države članice i Europsko vijeće zatražili su od Komisije da do kraja 2014. izradi Strategiju EU-a za jadransko-jonsku regiju (EUSAIR).

Povjerenik Hahn naglasio je da nove inicijative moraju jasno pokazati dodanu vrijednost na razini EU-a te da se mogu pokrenuti samo ako postoje jasne potrebe za poboljšanom suradnjom na visokoj razini. Trebale bi imati stratešku važnost za makroregije i biti izražene ograničenim brojem dobro definiranih ciljeva s prikladnim skupom pokazatelja za mjeđusobno poređenje napretka.

„Strategija će biti uspješna samo ako možemo implementirati konkretnе projekte koji pridonose ciljevima regije. Vrijednost regionalne suradnje pri ispunjavanju ciljeva mora biti jasno vidljiva“, zaključio je povjerenik.

► SAZNAJTE VIŠE

[www.ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/
macro_region_strategy/index_en.cfm](http://www.ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/macro_region_strategy/index_en.cfm)

Strategija EU-a za podunavsku regiju:
www.danube-region.eu

Strategija EU-a za regiju Baltičkog mora:
www.balticsea-region-strategy.eu

Strategija EU-a za jadransko-jonsku regiju:
[www.ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/
adriat_ionic/index_en.cfm](http://www.ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/adriat_ionic/index_en.cfm)

Jadransko-jonska inicijativa:
www.faic.eu/index_en.asp

►VAŠIM RIJEČIMA

NACIONALNA I REGIONALNA PERSPEKTIVA KOHEZIVNE POLITIKE

Panorama
pozdravlja vaš
doprinos!

„Vašim riječima“ rubrika je časopisa *Panorama* u kojoj ključni „potrošači“ kohezijske politike na nacionalnoj i regionalnoj razini mogu iznijeti svoje mišljenje i dati povratne informacije o europskoj politici primjenjenoj na lokalnoj razini, bilo da je riječ o fokusu na aktualna postignuća i uspjehe bilo o uvidu u pripreme za sljedeće programsko razdoblje.

Uz više od 270 regija u 28 država članica Europske unije, svakoj sa svojom specifičnom gospodarskom i kulturnom povijesti i potrebama, važno je da političari, službenici i dužnosnici na svim razinama budu svjesni stvarnog utjecaja koji kohezijska politika ima na najšire slojeve.

Panorama u ovom izdanju predstavlja stajališta tri države članice i regije koje govore o svojim budućim planovima za implementaciju strukturnih i investicijskih fondova u sljedećem programskom razdoblju od 2014. do 2020.

Republika Češka i belgijska Regija glavnog grada Bruxellesa iznose svoje pristupe definiranju prioriteta za buduće planove utemeljene na iskustvu s trenutnim programima. Noord-Brabant u Nizozemskoj predstavlja svoje inovativno i poduzetničko okruženje.

Panorama pozdravlja vaš doprinos koji možemo objaviti u narednim izdanjima:

►regio-panorama@ec.europa.eu

►NIZOZEMSKA

►BRABANT – EUROPSKO SRCE PAMETNIH RJEŠENJA

Noord-Brabant je spremam za novo razdoblje europskih programa. Nakon dvije godine intenzivne suradnje s drugim pokrajinama južne Nizozemske na zajedničkim programima i strategijama, utemeljenima na europskim ciljevima, vidi se ciljna ravnina.

Nizozemska regija Noord-Brabant ima važnu ulogu u nizozemskom gospodarstvu. Njezin udio u nizozemskom bruto nacionalnom proizvodu, broju poduzeća, broju zaposlenih stanovnika te broju patenata, izuma i inovacija nastalih u regiji svake je godine veći od nizozemskog prosjeka. Noord-Brabant dom je i područja Eindhoven/Brainport, treće najveće europske tehnološke regije.

Napredna tehnologija, izražen osobni pristup

Noord-Brabant jedna je od vodećih regija Europe kada je riječ o inovacijama. Noord-Brabant želi zadržati taj položaj i ojačati ga, želi biti „europsko srce pametnih rješenja“. Regija

svoj uspjeh temelji na tradicionalnom, no vrlo konkurentnom proizvodnom sektoru, ali i snažnom inovativnom sektoru (npr. visoka tehnologija, logistika i dizajn). Tradicija i tehnologija, kombinacija visoke tehnologije i izraženog osobnog pristupa, u regiji Noord-Brabant toliko je obilna da predstavlja temelj uspjeha.

Operativni program

Da bi ostvarili svoje ambicije, provincija Noord-Brabant i njeni regionalni partneri moraju se specijalizirati za određene gospodarske aktivnosti. Noord-Brabant trenutno završava pripreme za novi Operativni program (OP) 2014. – 2020. u suradnji s drugim pokrajinama južne Nizozemske, Zelandom i Limburgom. Na temelju tog izazova stvorena je Strategija pametne specijalizacije (Smart Specialisation Strategy, S3). Novi OP posebnu pozornost pridaje sljedećim gospodarskim klasterima: hrana, biološke znanosti, biogospodarstvo, visokotehnološki sustavi i materijali, logistika i održavanje. Regionalna prekogranična suradnja i dalje je iznimno važna.

Kampus visoke tehnologije u Eindhovenu najpametniji je četvorni kilometar u Nizozemskoj s više od 100 poduzeća i instituta te približno 8000 istraživačkih znanstvenika, razvojnih inženjera i poduzetnika koji rade na razvoju tehnologija i proizvoda budućnosti. Kampus pridonosi ubrzajuju inovacija nudeći jednostavan pristup visokotehnološkim sadržajima i međunarodnim mrežama.

Jedinstvena interakcija

Ključ stvaranja uspješnog poduzetničkog okruženja u južnoj Nizozemskoj, a posebno u pokrajini Noord-Brabant, ne leži samo u onome „što činimo”, nego i „kako to činimo”. Strategija S3 izričito se temelji na troslojnem doprinosu: tijela državne uprave, poduzeća i stručnih ustanova. Noord-Brabant proširio je svoju troslojnu mrežu privlačenjem novih gospodarskih partnera, kao što su bolnice, prijevoznička poduzeća, poduzeća za opskrbu energijom i interesne grupe građana. Na temelju trenutnog programa od 2007. do 2013. pokrenuto je više od 600 programa, od kojih su 400 pokrenula mala i srednje velika poduzeća.

Europska poduzetnička regija 2014

Noord-Brabant pokazuje jasnú predanost troslojnom pristupu s ciljem poticanja izvrsne poduzetničke klime, posebno za mala i srednje velika poduzeća. Nedavno je Odbor regija tu predanost nagradio uglednom nagradom „Europska poduzetnička regija 2014”. Dok napreduje prema ciljevima strategije 2020, Noord-Brabant uvjeren je da će se troslojna metoda ponovno dokazati kao pravi pristup.

Bert Schampers i Lieke van Alphen

Savjetnici za javne poslove
Provincija Noord-Brabant

►SAZNAJTE VIŠE

www.brabantsmartsolutions.com

►REPUBLIKA ČEŠKA

►PRIPREME ZA NOVO PROGRAMSKO RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020.

GLAVNI JE CILJ PRAVOVREMENI POČETAK

Iako je intenzivan rad na novom programskom razdoblju počeo 2010., još je mnogo posla pred nama ako želimo biti sigurni da će iskorištavanje europskih fondova početi početkom 2014. Iako uredbe koje se odnose na okvir fondova EU-a tek treba odobriti pola godine prije početka predstojećeg programskega razdoblja, Republika Češka već zna svoje osnovne strateške prioritete i odrednice strukture budućih programa čiji će glavni cilj biti poticanje rasta i konkurentnosti Republike Češke kao cjeline.

Činjenica da je vidljivo korištenje resursa u trenutnom programskom razdoblju u Češkoj počelo uz kašnjenje od jedne godine pokazuje da se ispravna i pravovremena priprema

ovaj put ne smije podcijeniti. Planiranje za programske razdoblje od 2014. do 2020. odgovornost je Ministarstva regionalnog razvoja – nacionalnog tijela za koordinaciju. Kada je riječ o pripremnom radu, posebno se temelji na prikupljenom iskustvu i primjeni principa partnerstva, a obuhvaća i širok raspon stručnjaka i vlastiti tim. Od početka godine vodi se neformalni razgovor s predstavnicima Europske komisije koji pomaže u pripremi Sporazuma o partnerstvu, strateškog dokumenta za korištenje resursa Zajedničkog strateškog okvira za sljedeće razdoblje. Nacrt Sporazuma o partnerstvu, o kojemu je češka vlada već raspravljala, bit će razrađen i poslan Europskoj komisiji tijekom jeseni. Intenzivne pripreme odvijaju se na razini programa, objedinjenog metodološkog okruženja i strategija čiji je cilj poticanje stabilnosti ljudskih

resursa te pojednostavljenje i povećanje transparentnosti sustava za upravljanje i kontrolu u Republici Češkoj.

Češki Sporazum o partnerstvu jasno navodi nacionalne razvojne prioritete čije će ispunjenje biti cilj sedmogodišnjeg razdoblja. Prioriteti, no ujedno i najveće prepreke konkurenčnosti Češke, jesu infrastruktura, institucije, inovacije i uključenost. Pružanjem podrške tim područjima, Republika Češka postat će dobro mjesto za život te istovremeno atraktivno područje za ulaganje i poslovanje.

Budućnost i prošlost strukturnih i investicijskih fondova nije moguće promatrati odvojeno. Praktična iskustva stecena tijekom trenutnog programskog razdoblja koriste se za pripremu razdoblja od 2014. do 2020. Pri tome se u obzir uzima pozitivno iskustvo koje jasno pokazuje što je bilo uspješno, no i pogreške koje su se pojavile i koje nije moguće zanemariti. U ovom je slučaju učenje na pogreškama najdragocjenije iskustvo. Nije moguće очekivati da se tako kompleksan i složen sustav kao što su strukturni i investicijski fondovi može koristiti bez nedostataka, no potrebno je i odvojiti tehničke pogreške od namjernih.

U tome su se usuglasili i sudionici konferencije „Benefits of cohesion policy” (Prednosti kohezijske politike) 20. lipnja 2013. u Pragu te su taj zaključak istaknuli u svojim izjavama. Predstavnici europskih institucija, nacionalne implementacijske strukture, korisnici podrške EU-a i stručnjaci nisu na konferenciji raspravljali samo o izričito pozitivnim rezultatima i specifičnim pogodnostima fondova EU-a za Republiku Češku (kao što je 70 000 novih radnih mjesta ili poboljšanje usluga javne uprave).

Kohezijska politika općenito se smatra odličnom prilikom za buduća ulaganja. No potrebno je imati na umu pomak s originalne kompenzacijeske prirode te politike prema politici koja potiče rast, konkurentnost, inovacije i gospodarstvo utemeljeno na znanju. Vjerujemo da će se taj pomak manifestirati u spektru podržanih projekata, za što će biti potrebno učinkovitije korištenje sredstava i postizanje vidljivijih rezultata u budućem programskom razdoblju. Implementacija strateškog i učinkovitog upravljanja projektima, sinergija kohezijske politike i ostalih nacionalnih strategija te pridržavanje načela partnerstva svih uključenih tijela u vezi s izvršenjem važne su komponente naučenih lekcija koje će Češka primijeniti glede zaključivanja trenutnog programskog razdoblja i pripreme budućeg.

Ministarstvo regionalnog razvoja
Nacionalno tijelo za koordinaciju

►SAZNAJTE VIŠE
www.mmr.cz

Suočena sa znatnim izazovima, posebno u pogledu nezaposlenosti te gospodarskog i održivog razvoja, Regija glavnog grada Bruxellesa pokušala je odgovoriti na način dosljedan novim propisima i, prije svega, usklađen s njezinim postojećim inicijativama.

Regionalna tijela željela su izbjegći zamku distribucije sredstava EFRR-a uobičajenim sudionicima. Najprije su sjeli za stol sa svim partnerima i razvili koherentnu procjenu regije te istaknuli njezine snage i slabosti.

15. ožujka 2013. više od 200 predstavnika regionalnih tijela, predstavnika i sudionika sudjelovalo je na događaju pokretanja

►BELGIJA

►EFRR U REGIJI GLAVNOG GRADA BRUXELLESA

Regija glavnog grada Bruxellesa organizirala je niz događaja na kojima se raspravljalo o prioritetima budućih programa europskih strukturnih i investicijskih fondova.

metode partnerstva. Događaju su prisustvovali i predstavnici Europske komisije. Potom se 24. travnja približno 40 stručnjaka za različite teme sastalo radi rasprave o izazovima budućih programa prepoznatih tijekom procjene. Rasprava je istaknula moguće sinergije fondova i potrebe za radom na temelju pojedinačnih gospodarskih grana, povezujući pritom zapošljavanje i izobrazbu s ulaganjima u održivi razvoj, inovacijama te malim i srednjim velikim poduzećima. Tijekom lipnja i srpnja više od 100 sudionika sudjelovalo je u tri tematske radionice osmišljene radi određivanja prioriteta i mjera operativnih programa EFRR-a i ESF-a.

Upravljačko tijelo nije namjeravalo samo izolirano podržavati projekte sudionika, nego i voditi ih u zajedničkom pristupu, omogućiti suradnju s budućim partnerima i pokazati prednosti suradnje na dva važna problema: razvoja integriranih gospodarskih sektora te problema socioekonomiske i regionalne polarizacije.

Tijekom razdoblja od 2007. do 2013. neki su korisnici, na primjer, pokazali prednosti zajedničkog nastupa okrugâ iz bivšeg industrijskog centra Regije. Drugi su surađivali na poticanju šest industrijskih sektora vezanih uz okoliš, analizirali prilike za stvaranje i razvoj poduzeća te pružali širok, koordinirani raspon podrške poduzećima u tim sektorima.

Mala veličina regije i blizina gospodarskih dionika predstavljaju stvarnu prednost, a nadležna tijela vjeruju da će se buduća radna mjesta otvoriti stimuliranjem sinergija i primjenom integriranog pristupa. Na taj će se način nekim poduzećima omogućiti promocija testiranja i razvoja novih metoda, drugima ubrzanje prihvaćanja tih metoda, a trećima pravovremena obuka zaposlenika koji će moći zadovoljiti potražnju ili reagirati na tržišne prilike... Ukratko, unaprijedit će se predviđanje, reakcije i suradnja.

U skladu sa strategijom Europa 2020, operativni program Regije glavnog grada Bruxellesa bit će otvoren za inovacije, zaštitu okoliša i uključenost. Stoga Regija očekuje da se odabrani projekti neće ograničavati samo na jednu od tih dimenzija.

Programiranje EFRR-a usredotočit će se na proces revitalizacije odabranih gospodarskih sektora u cjelini pomoću određenih postojećih mehanizama: nadzirat će neke inicijative i pružat će im se podrška te će se poticati javno ili privatno sufinciranje u cilju poboljšanja koherentnosti odabranih sektora.

Da se sredstva ne bi nenamjenski trošila, sredstva iz EFRR-a dodijelit će se kao prioritet sektorima čiji je cilj smanjenje emisija CO₂ ili koji žele poboljšati svoj energetski i ekološki učinak te, napisljetku, koji će stvoriti radna mjesta koja će pogodovati lokalnoj radnoj snazi. I projekti koji imaju manju lokalnu ulogu mogu biti odabrani. No regionalna uprava bit će koncentrirana na stvarnu korist koju mogu generirati: efekt korištenja na sektor koji će, tako stimuliran, moći (kratkoročno ili dugoročno) zaposliti pojedince koji odgovaraju radnoj snazi raspoloživoj na lokalnoj i regionalnoj razini. Regija će raditi na usklađivanju s principom pametne specijalizacije te korištenju i razvijanju alata primijenjenih tijekom prethodnih programskih razdoblja, kao što je Brussels Greenbizz, budući ekološki inkubator.

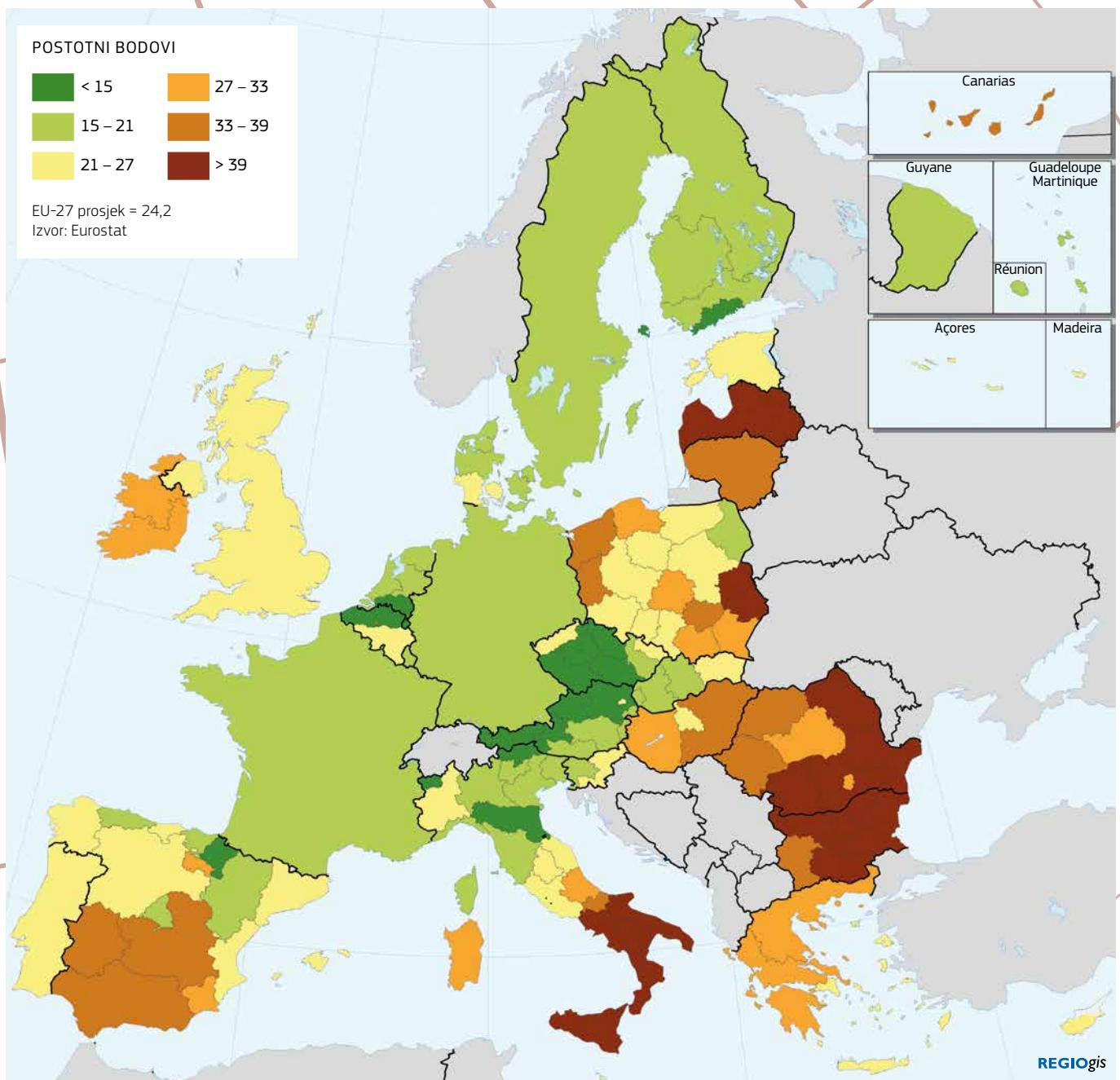
Sandrine Vandewattye

Službenica za komunikaciju
Regionalne javne usluge grada Bruxellesa,
Regionalna koordinacija, Jedinica za koordinaciju
i upravljanje EFRR-om 2007 – 2013.

►SAZNAJTE VIŠE
www.federirisnet.be

► POPULACIJA

U OPASNOSTI OD SIROMAŠTVA ILI DRUŠTVENOG ISKLJUČIVANJA, 2011

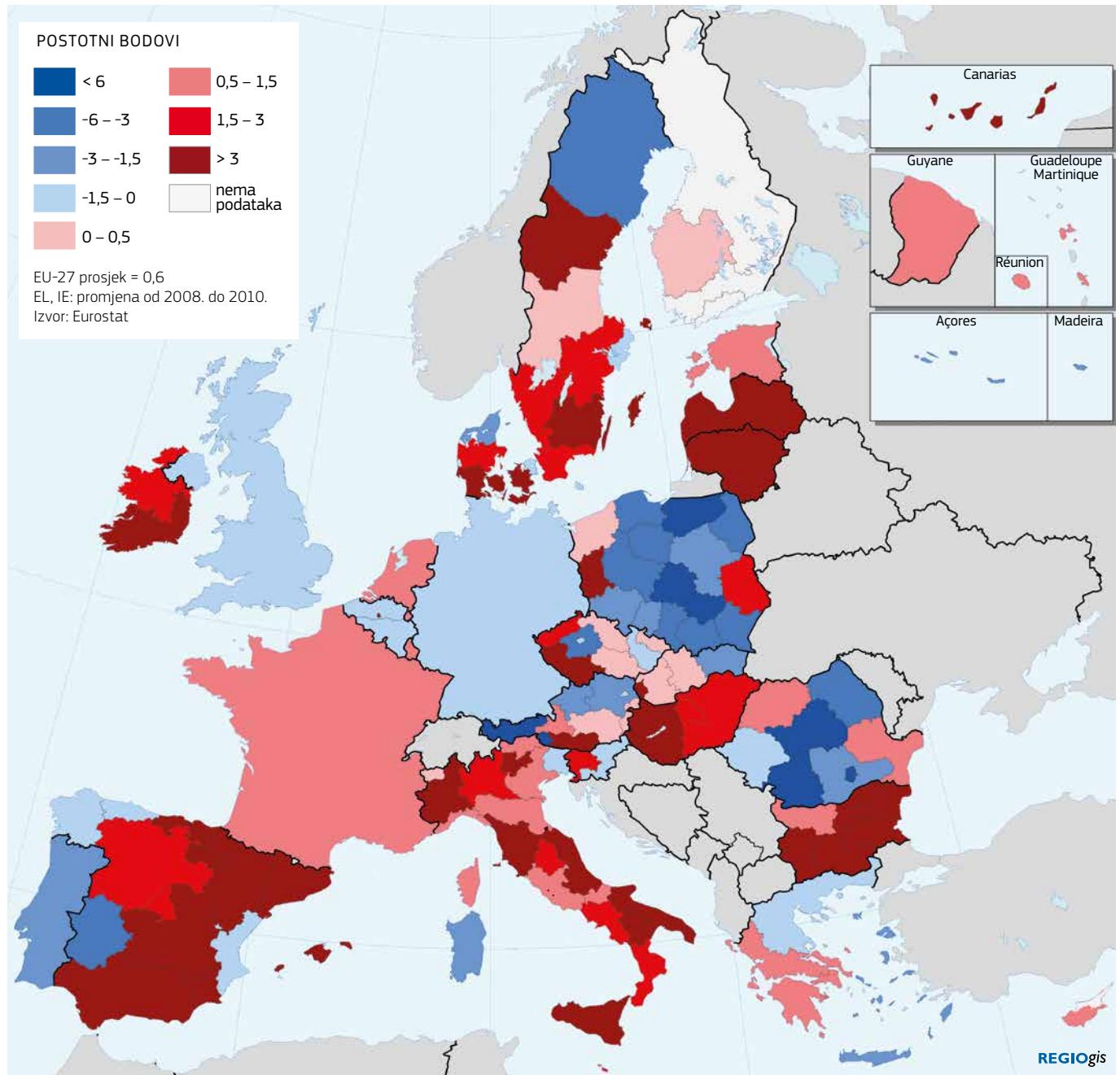

Godine 2011. najviša stopa opasnosti od siromaštva i društvenog isključivanja zabilježena je u Bugarskoj, južnoj i istočnoj Rumunjskoj, Latviji i južnoj Italiji. Iste je godine vrlo niska stopa siromaštva zabilježena u regijama Austrije, Češke i sjeverne Italije.

Gospodarska je kriza na razini EU-a povećala udio populacije u opasnosti od siromaštva ili društvenog isključivanja. Udio je između 2008. i 2011. porastao za 0,6 postotnih bodova. Taj će se utjecaj vjerojatno jače osjetiti u budućnosti jer kriza još nije završila, a treba vremena da efekt postane vidljiv. ►►

PROMJENA UDJELA POPULACIJE U OPASNOSTI OD SIROMAŠTVA

ILI DRUŠTVENOG ISKLJUČIVANJA, 2008. – 2011.

Utjecaj na opasnost od siromaštva ili isključivanja najveći je bio u šest država članica najjače pogodjenih krizom (Estonija, Grčka, Irska, Latvija, Litva i Španjolska), no i utjecaj u Italiji i Bugarskoj bio je znatan. No nekoliko velikih država članica, npr. Njemačka

i Velika Britanija, zabilježilo je samo mali porast, a neke čak i blago smanjenje opasnosti od siromaštva ili isključivanja, npr. Poljska i Rumunjska.

►NOVOSTI [UKRATKO]

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA 100 EURBAN

Ove će godine OTVORENI DANI predstaviti novi vizualni aspekt. Izložba „100 EUrban Solutions”, koja se održava na nekoliko lokacija događaja OTVORENI DANI te na ulicama Bruxellesa, ilustrira urbana rješenja utemeljena na studijama slučaja i prenosivim dobrim praksama (npr. zbrinjavanje otpada/otpadnih voda, javni prijevoz, stambena pitanja itd.) u kojima su iskorištena postignuća programskog razdoblja od 2007. do 2013. Fotografije i popratni tekstovi bit će objavljeni i na internetu za sve one koji ne mogu doći u Bruxelles.

POTICANJE VIDLJIVOSTI PROJEKATA

Više od 120 članova mreže INFORM koju čine službenici za komunikaciju EFRR-a i Kohezijskog fonda sastalo se u Budimpešti 30. i 31. svibnja radi razmjene iskustava, predstavljanja naučenih lekcija i uspostavljanja dobre prakse.

Dvije su teme bile posebno privlačne: uključivanje korisnika u komunikacijske aktivnosti od početka projekta (na to se usredotočila malteška studija slučaja) i priprema komunikacijskih strategija za sljedeće razdoblje financiranja (četiri regije u Nizozemskoj surađuju na jednoj strategiji).

Raspored i sve ostale prezentacije nalaze se na stranici s događajima mreže INFORM.

U međuvremenu dobro napreduju i pripreme za konferenciju „Telling the Story“ (Pričanje priče) koja će se održati u Bruxellesu od 9. do 10. prosinca 2013.

Ta velika konferencija, u organizaciji Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku te Glavne uprave za zapošljavanje i socijalna pitanja, istaknut će važnost komunikacije o postignućima kohezijske politike EU-a.

Konferencija će obuhvatiti prezentaciju dobre prakse s područja komunikacije u državama članicama, konačnu verziju Pravila o informacijama i komunikaciji od 2014. do 2020. te rezultate eurobarometra iz 2013. o „svijesti i percepciji građana o regionalnoj politici EU-a“.

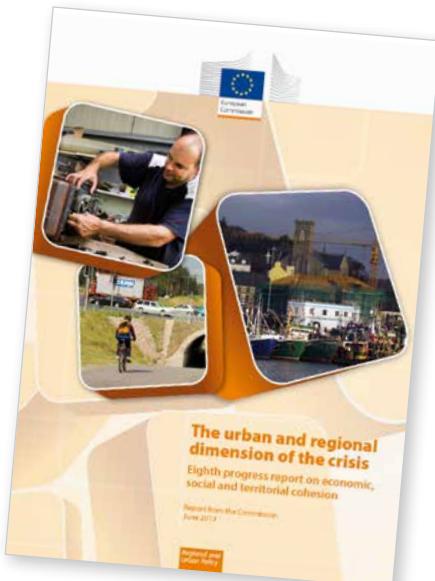
Održat će se i radionice/rasprave o odabranim komunikacijskim problemima (društveni mediji, informativne kampanje, otvoreni dani projekata itd.) te praktična izobrazba. Cilj je pružiti pravovremeno i korisno praktično znanje o upravnim tijelima prije finalizacije komunikacijskih strategija programa.

►SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2013/exhibitions.cfm

►SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/informing/events/201305/index_en.cfm

▼ OSMO IZVJEŠĆE O NAPRETKU: KOHEZIJSKA POLITIKA POTREBNIJA JE NO IKAD

Nezaposlenost se između 2008. i 2012. povećala u četiri od pet regija EU-a. Uz to, BDP se u razdoblju od 2007. do 2010. smanjio u dvije od tri regije. Široko rasprostranjena kriza utjecala je i na jače i na slabije razvijene regije. Rezultat su razlike među regijama EU-a koje su ponovno počele rasti nakon dugog razdoblja konvergencije.

Taj dramatični obrat istaknut je u 8. izvješću o napretku gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije: „Regionalna i urbana dimenzija krize“ koje je danas usvojila Europska komisija. Izvješće otkriva zapanjujuće smanjenje regionalnog zapošljavanja i bruto domaćeg proizvoda, cijena stanovanja i dohotka koji preostane nakon plaćanja nužnih kućanskih troškova. Pokazuje da je, iako su se direktna strana ulaganja i izvoz brzo oporavili od krize, uvoz i dalje znatno ispod razine na kojoj je bio prije krize.

►SAZNAJTE VIŠE
[http://ec.europa.eu/regional_policy/
information/reports/index_en.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/information/reports/index_en.cfm)

▼ EKSTREMADURA PREDSTAVLJA SVOJU STRATEGIJU PAMETNE SPECIJALIZACIJE

Španjolska regija Ekstremadura predstavila je 24. lipnja svoju strategiju pametne specijalizacije (RIS3) Odboru regija u Bruxellesu. Potpredsjednica regije Cristina Teniente te direktor Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku Raoul Prado istaknuli su važnost strategije kao alata za regionalnu gospodarsku preobrazbu, ključnog za optimiziranje i korištenje fondova u razdoblju od 2014. do 2020.

Ekstremadura je strategiju pametne specijalizacije obuhvatila strategijom inovacija i poduzetništva pod nazivom ONE (Organiziranje nove Ekstremadure), čineći je jednom od glavnih temelja svoje regionalne gospodarske strukture. Strategija je usredotočena na četiri teme: dugoročno upravljanje prirodnim resursima, industrija hrane s visokom dodanom vrijednošću, obnovljiva energija i turizam utemeljen na kvaliteti života. Te četiri teme bit će ishodišna točka strategije koja je dovoljno fleksibilna za revizije i promjene tijekom programskog razdoblja, a u cilju najbolje stimulacije snaga regije.

Prezentacija je naglasila i način na koji je razvoj strategije aktivno uključio lokalne zainteresirane strane putem foruma organiziranog u veljači 2013. na kojem je sudjelovalo više od 500 građana, akademika, poduzetnika i predstavnika lokalnih vlasti da bi pomogli pri definiranju budućih prioriteta. Sljedeći će korak biti slanje strategije RIS3 Europskoj komisiji radi odobrenja, kao dio ex ante uvjeta država članica.

►SAZNAJTE VIŠE
<http://one.gobex.es>

►ISTOK ENGLESKE, VELIKA BRITANIJA

►ELEKTRONIČKI SENZOR

ŠTEDI RESURSE NADZIRANJEM VODOVODNIH CIJEVI

Gubici vode iz podzemnih cijevi koštaju milijune. Britansko poduzeće Syrinix Ltd razvilo je pametan sustav nadzora vodovodnih cijevi radi otkrivanja curenja i obavještavanja timova za popravak.

Syrinix, sa sjedištem u britanskom gradu Norwichu, mlado je malo/srednje veliko poduzeće koje je razvilo sofisticirane senzore i uređaje za obradu signala za nadzor vodovoda.

Razvoj poduzeća podržan je financiranjem vlasničkih udjela Fonda za inovacije s niskim emisijama ugljika (LCIF). Riječ je o fondu za lokalna poduzeća u ranoj fazi razvoja koji sufinancira Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), u obliku finansiranja vlasničkih udjela do 810 000 GBP (1 milijun EUR) za Syrinix. LCIF uvijek ulaze u kombinaciju s privatnim suinvestitorima, a može i dopunjavati suinvesticije potrebne za projekte drugih investitorskih „andjela“.

Syrinix je 2010. pokrenuo TrunkMinder, pametni sustav nadzora vodovodnih cijevi koji koristi senzore postavljene u razmacima od 500 m do 750 m duž sustava cjevovoda. Senzori otkrivaju sitna curenja, a zatim šalju automatsko upozorenje izravno nadležnoj službi, koja potom može popraviti curenje prije velikih izljeva ili prije no što se izgubi još vode.

Pametni sustav nadzora već koriste poduzeća za vodoopskrbu širom Velike Britanije te zahvaljujući njemu ostvaruju milijunske uštede u vremenu, radu i resursima.

Ukupni trošak:
3 496 000 EUR
Doprinos
Europske unije:
1 000 000 EUR

TrunkMinder upraviteljima infrastrukture pruža ključne obavijesti o lokaciji curenja (precizno do jednog metra), rano upozorenje radi sprječavanja katastrofnog kvara cjevovoda i trenutačna upozorenja o izljevanju.

Syrinix je razvio i TransientMinder, koji smanjuje štetni učinak prijelaznih pojava tlaka. Aktivnosti kao što su zatvaranje ili naglo otvaranje ventila mogu imati štetni učinak, a prijelazne pojave tlaka mogu uzrokovati zamor te ponekad katastrofalna oštećenja ostalih komponenti unutar lokalne cjevododne mreže.

Syrinix je tijekom zadnje dvije godine postao vodeći stručnjak u području tehnologije upravljanja vodovodnom infrastrukturom te pregovara s poduzećima za komunalne usluge u Australiji i SAD-u te na Bliskom i Dalekom istoku.

LCIF ulaze u vlasničke udjele malih i srednje velikih poduzeća u ranim fazama razvoja u istočnoj Engleskoj koje razvijaju male i inovativne proizvode ili procese uz niske emisije ugljika koji su ekološki prihvatljivi. Fond raspolaže s 20,5 milijuna GBP (25,3 milijuna EUR) iz EFRR-a uz više od 17 milijuna GBP (21 milijun EUR) privatnih investicija, što ukupno čini više od 50 milijuna GBP (61,7 milijuna EUR) ulaganja u istočnu Englesku. Fond će biti aktivan do prosinca 2015.

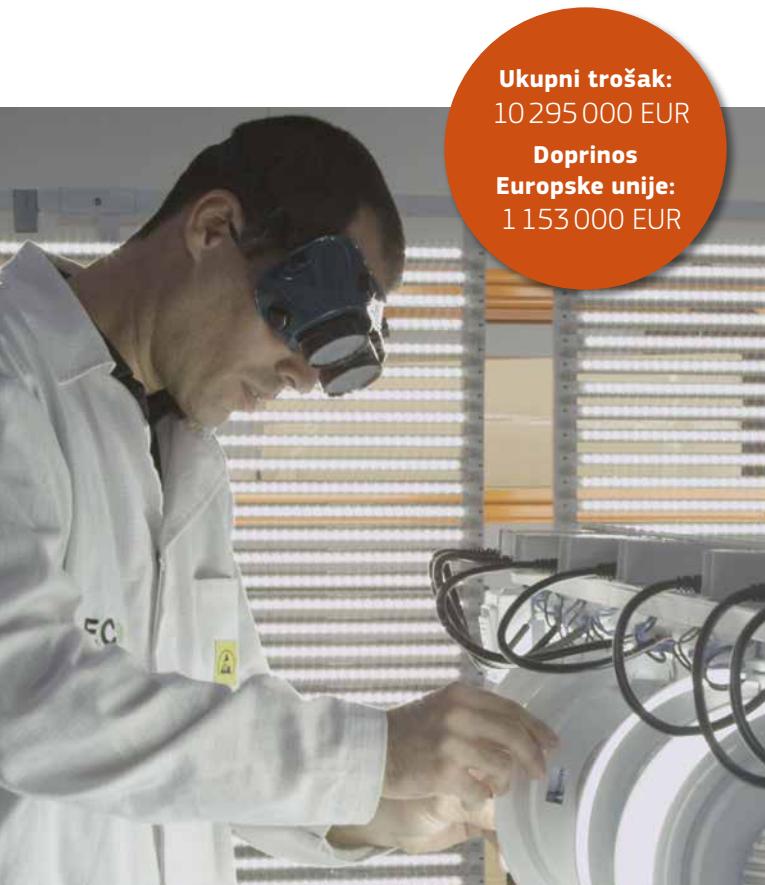
►SAZNAJTE VIŠE

www.syrinix.com

www.lowcarbonfund.co.uk

►ANDALUZIJA, ŠPANJOLSKA

►ENERGETSKI UČINKOVITI SUSTAVI RASVJETE IZ ANDALUZIJE

Ukupni trošak:
10 295 000 EUR
Doprinos
Europske unije:
1 153 000 EUR

Barbate, koji se nalazi u Cadizu u južnoj Andaluziji, jedna je od općina najteže pogodjenih nezaposlenošću u Španjolskoj. Uz gospodarstvo koje se temelji na ribarstvu i turizmu, Barbate prolazi jedno od najtežih razdoblja u svojoj povijesti.

Grad je od 2009. domaćin jednoj od najvažnijih poslovnih inicijativa u Andaluziji, poduzeću Light Environment Control SL (LEC) koje je, uz podršku fondova EU-a, pokrenulo znatna poboljšanja narušenog lokalnog gospodarstva. Konkretno, otvorena su 82 radna mjesta, većina njih su visokospecijalizirani inženjeri, čime se pomaže zadržati andaluzijske talente koji bez tog projekta ne bi mogli razvijati svoje karijere u Španjolskoj.

LEC je osnovan 2009. nakon četiri godine istraživanja i razvoja učinkovitijih i jeftinijih sustava rasvjete. Javna uprava i poduzeća znaju da je rasvjeta jedan od najvećih fiksnih troškova.

Tijekom faze razvoja 2007. LEC je osvijetlio prvi europski grad daljinski upravljanom LED tehnologijom. Pozitivna reakcija uprave i poduzeća potaknula ih je da krenu dalje te istražuju, projektiraju i proizvode vlastita rasvjetna tijela.

2009. započela je izgradnja proizvodnog centra LED tehnologije i centra R&D+i (centra za istraživanje, razvoj i inovacije). U zgradi površine 6 500 m² nalazi se centar za strojnu obradu, elektronička „čista soba“, soba za bojerje, područje za označavanje luminositeta i područje za sklapanje.

LED rasvjete znatno smanjuje potrošnju energije, a time i troškove. Moguće ju je 100% reciklirati te, za razliku od klasične rasvjete, ne sadrži nikakve onečišćivače, kao što su olovo, kadmij ili živa. Nadalje, ne stvara infracrvene ni ultraljubičaste zrake te stvara manje topline, čime se troši manje energije i smanjuje potrošnja za klimatizacijske uređaje.

Stečena stručnost poduzeću LEC omogućuje razvijanje rješenja za unutarnju i vanjsku rasvjetu, a vlastiti softver StelUrban omogućuje kontrolu ulične rasvjete. Njime se rasvjeta u stvarnom vremenu prilagođava promjenama te omogućuje dodatnu uštedu energije. Softver se nalazi u oblaku, stoga mu je moguće pristupiti putem bilo kojeg mobilnog uređaja. Uz to, odlikuje se sustavom alarma koji korisnike upozorava na moguće neovlašteno povezivanje ili neovlaštenu potrošnju ili bilo kakav kvar instalacija.

Kontrola cijelog procesa proizvodnje poduzeću omogućuje prilagođavanje rješenja prema potrebama korisnika. LEC se trenutno smatra vodećim proizvođačem LED rasvjete u Andaluziji te jednim od najvećih u Španjolskoj. Provodi projekte rasvjete u zemljama kao što su Meksiko, Brazil, Peru i Maroko, a dobitnik je nagrade za inovaciju sveučilišta u Sevilli te pohvale Regionalnog vijeća Andaluzije u kategoriji inovacija i znanstvenih dostignuća.

►SAZNAJTE VIŠE

<http://www.lecsl.com/web/?lan=en>

▶EUROPSKA TERITORIJALNA SURADNJA

►RAZMJENA ISKUSTAVA

NA PROJEKTIMA FINANCIRANJA ZA MALA I SREDNJE VELIKA PODUZEĆA

Projekt FIN-EN državama članicama omogućuje razmjenu informacija i dobrih praksi o korištenju instrumenata za finansijski inženjering i privatno financiranje radi pružanja podrške malim i srednjim poduzećima.

Instrumenti finansijskog inženjeringa (FEI) dodatak su koji Europska komisija nudi državama članicama radi postizanja ciljeva politike. Prisutni su u različitim oblicima, kao što su krediti, kreditna jamstva, dionice, poduzetnički kapital i mikrofinanciranje. Državama članicama omogućuju učinkovitije uključivanje kapitala iz privatnog sektora i korištenje resursa javnog sektora pri implementiranju projekata.

Kada se koriste u odgovarajućim prilikama i na prikladan način, finansijski instrumenti mogu imati ključnu ulogu u maksimiziranju učinkovitosti i efikasnosti provedbe regionalne politike, što je jasan prioritet u trenutnom gospodarskom i finansijskom kontekstu. Nedavni podaci pokazuju da je svaki euro javnih resursa iskoristio jedan do dva eura u kreditima, jedan do tri eura u kapitalnim ulaganjima te jedan do osam eura u kreditnim jamstvima.

FIN-EN projekt „Razmjena metodologija o finansijskom inženjeringu za poduzeća“ obuhvaća 13 partnera iz 13 zemalja u cilju analiziranja i razmijene iskustava regionalnih i nacionalnih tijela širom Europe da bi se instrumenti finansijskog inženjeringa naj- učinkovitije koristili.

Pod vodstvom talijanskog poduzeća Finlombarda S.p.A., institucije povezane s regijom Lombardijom, i financirana putem programa INTERREG IVC za europsku teritorijalnu suradnju, paneuropska mreža korisnika instrumenata za finansijski

UKUPNI TROŠAK:
1 995 000 EUR

Doprinos
Europske unije:
1 567 000 EUR

inženjering osnovana je radi uspostave platforme za raspravljanje o svakoj fazi procesa implementacije – programiranja, implementacije, nadzora te izvješćivanja – radi pronalaženja konkretnih rješenja sličnih problema.

Razvija se sveobuhvatna baza podataka s podacima o instrumentima finansijskog inženjeringa koje partneri implementiraju. Analizirano je iskustvo korištenja približno 45 finansijskih instrumenata – 6 shema jamstava, 10 shema kredita, 13 shema dionica i 16 kombiniranih shema.

Izrađeno je web-mjesto radi informiranja o različitim već dostupnim finansijskim instrumentima. Pružat će i smjernice vezane uz finansijski inženjering uz naglasak na zamke koje treba izbjegavati, najbolje prakse koje treba usvojiti te jasna pravila o postavljanju i implementaciji finansijskih instrumenata i angažiranju potencijalnih finansijskih posrednika.

Suradnja i razmjena dobrih praksi između sudionika promiču se putem organizacije tematskih radnih grupa, posjeta studenata i diseminacije podataka.

Nova pravila europskih strukturnih i investicijskih fondova za razdoblje od 2014. do 2020. potiču šire prihvatanje instrumenata finansijskog inženjeringa unutar kohezijskih politika. Iskustvo dobiveno pomoći trogodišnjeg projekta koji je aktivno do prosinca 2014. pojednostaviti će promociju šireg korištenja takvih finansijskih sredstava u sljedećem programskom razdoblju te pružiti podršku većem broju malih i srednjih velikih poduzeća.

▶SAZNAJTE VIŠE
www.fin-en.eu

►STŘEDNÍ ČECHY, REPUBLIKA ČEŠKA

►OBNOVLJENA ŠKOLA

ZA REINTEGRACIJU MLADEŽI SLABIJEG SOCIJALNOG
ILI EKONOMSKOG STATUSA

Strukovni centar i praktična škola (Kladno-Vrapice, Češka) djeci slabijeg socijalnog ili ekonomskog statusa pruža certifikat o praktičnim vještinama i strukovnom naukovavanju koji će im pomoći da uđu na tržište rada.

Škola se nalazi u industrijskom području na periferiji Praga. Modernizirana je i obnovljena kao učinkovita i napredna ustanova za izobrazbu koja mladim ljudima na rubu društva može pomoći da steknu nove vještine i pronađu posao.

Preuređenje Strukovnog centra i praktične škole (Odborné učiliště a Praktická škola) u gradu Kladno-Vrapice obuhvaća rekonstrukciju 750 m² krova škole s učionicama u potkrovlu i dodatne važne nove školske sadržaje.

Škola je u okviru renoviranja dobila 47,7 milijuna CZK iz različitih programa, uključujući subvenciju od 12 milijuna CZK od Regionalnog operativnog programa EFRR-a za regiju srednje Bohemije.

Školski kompleks sada obuhvaća poseban centar za savjetovanje, školski ured te šest novih učionica za naučnike i njihove mentore. Osim dodatnih školskih prostorija u potkrovlu, u školi se sada nalazi i moderna kuhinja u kojoj polaznici programa za njegovatelje mogu, na primjer, naučiti kuhati topla jela ili pripremiti piće.

Ukupni trošak:
1 844 000 EUR
Doprinos
Europske unije:
464 000 EUR

Izgrađen je ulaz bez prepreka s dizalom za djecu s invaliditetom koji olakšava ulaz i omogućuje im poхађanje programa za certifikat vrtlara ili električara.

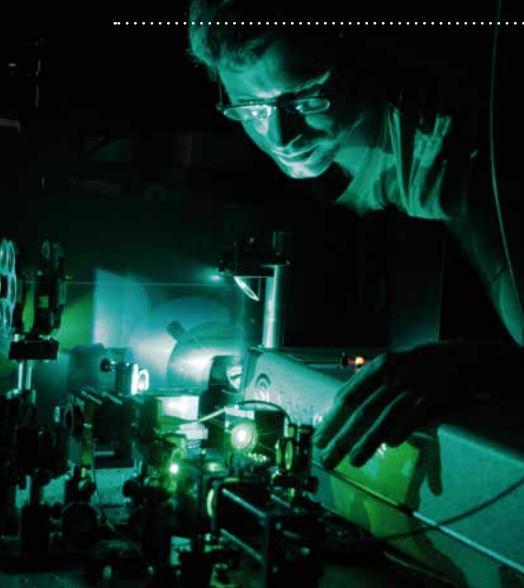
Strukovni tečajevi nude se za stolare, električare, cvjećare, ugostitelje, bolničare, kuhare i dostavljače hrane, soboslikare i dekoratere, bravare, zidare itd.

Škola nudi smještaj polaznicima iz obitelji sa samo osnovnim obrazovanjem, kao što su Romi, da bi imali priliku ovladati osnovnim vještinama. Da bi se grupe slabijeg socijalnog statusa integrirale, važno je omogućiti pristup pristupačnim i kvalitetnim uslugama socijalne skrbi. Ta škola čini dio složene mreže spašavanja.

Od škole se očekuje da pomogne lokalnim razinama zapošljavanja smanjenjem broja nezaposlenih osoba sa samo osnovnim obrazovanjem.

„Tražimo najbolje načine da „pogurnemo polaznike”, da ih potaknemo da postanu uvaženi, kompetentni i obrazovani te da pronađu dobar posao. Naša je želja razviti modernu školu koja će biti konkurentna unutar EU-a zahvaljujući kvaliteti sadržaja i metodom učenja”, izjavila je ravnateljica škole Ivana Sedláková.

►SAZNAJTE VIŠE
www.ouvrapice.cz

► EX POST PROCJENA KOHEZIJSKE POLITIKE, 2007. – 2013.

ŠTO MOŽEMO NAUČITI IZ PROCJENE
IMPLEMENTACIJE POLITIKE
U VRIJEME KRIZE?

Vrijeme je da se počne planirati *ex post* procjena programskog razdoblja od 2007. do 2013. Pravni zahtjevi Europskoj komisiji nalažu da procjenu dovrši do 2015. Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku te Glavna uprava za zapošljavanje i socijalna pitanja koordiniraju niz tematskih procjena kojima se analiziraju različiti aspekti implementacije i učinaka kohezijske politike.

Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku izvršila je vrlo opširnu *ex post* procjenu za programsko razdoblje od 2000. do 2006., koja je obuhvaćala 19 različitih radnih paketa tijekom petogodišnjeg razdoblja, koje je završilo 2012. Ovaj će put analiza biti koncentriranija. Neka pitanja postavljena tijekom procjene razdoblja od 2000. do 2006. bit će detaljnije obrađena, a istraživat će se i nova područja. S obzirom na to da trenutno programsko razdoblje neće biti dovršeno dok je procjena u tijeku, manje će se pozornosti obratiti na područja

intervencije u kojima je potrebno dulje vrijeme da učinci postanu vidljivi (npr. infrastrukturu).

Neka glavna pitanja procjene bit će sljedeća:

- ▶ Koji je bio učinak Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda? Što se dogodilo s regionalnom politikom tijekom krize? Jesu li programi regionalne politike uspjeli održati ulaganja u razvoj tijekom tog razdoblja? Što nam kriza govori o snazi različitih razina upravljanja u različitim državama članicama?
- ▶ Što EFRR podržava na područjima malih i srednje velikih poduzeća i inovacija? Jesu li to intervencije koje literatura o gospodarstvu spominje kao naučinkovitije? Postoji li dokaz o učincima tih intervencija?
- ▶ Podržava li EFRR velika poduzeća? Ako podržava, u čemu ih podržava i koliki je učinak?
- ▶ Koji je razlog i koji su rani ishodi shema poduzetničkog kapitala stvorenih uz podršku EFRR-a? Koliki su troškovi?

Uspješni poslovni projekti koje finančira EFRR (slijeva nadesno): Istraživački centar za regenerativne terapije – klaster Excellence, Saska, Njemačka; Poslovni ekoinkubator Ravensbourne, London, Velika Britanija; BIC Granada, dio programa poticaja za razvoj inovacija i poslovanja, Andaluzija, Španjolska.

- ▶ Koje su infrastrukture prijevoza i okoliša izgrađene uz podršku strukturnih fondova? Je li njihova finansijska održivost, na temelju prijašnjeg iskustva, vjerljivatna?
- ▶ Na koji su način strukturni fondovi ulagali u energetsku učinkovitost i koji su bili učinci? Koje su države članice bile uspješne i zašto? Na koje su prepreke nailazile?
- ▶ Koji je razlog ulaganja u turizam, kulturu, prirodnu baštinu i kreativne industrije? Koje su glavne vrste ulaganja? Što su dokazi učinkovitosti?
- ▶ Što su programi Europske teritorijalne suradnje postigli, posebno na područjima istraživanja, tehnologije i inovacije, zaštite i unaprjeđenja okoliša te prijevoza? Na koji su način transnacionalni i međuregionalni programi utjecali na razvoj politike širom EU-a?
- ▶ Koje strategije integriranog urbanog razvoja podržavaju strukturni fondovi? Koja je uloga ulaganja u socijalnu infrastrukturu?

Zajedničko će izvješće biti izrađeno krajem 2015. zajedno s tematskim izvješćima za svaki blok procjene te državnim i regionalnim izvješćima kojima će se moći pristupati putem elektroničkih karata.

Metodologija će obuhvaćati proučavanje literature, analizu podataka, studije slučaja, ankete, makroekonomske modele i ekonomske modelle sektora. Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku pokrenula je kao prvi korak procjenu podataka koje su upravna tijela iznijeli u svojim godišnjim izvješćima o implementaciji. Na taj će se način ojačati robustnost novijih radnih paketa procjene te pomoći odgovornima pri

osmišljavanju programa za razdoblje od 2014. do 2020. radi povećanja kvalitete i pouzdanosti sustava nadzora.

Tijekom cijelogurnog procesa održavat će se serije savjetovanja, kao dodatak analizi i rezultatima procjene, s akademskim stručnjacima i osobama zaduženima za osmišljavanje i implementaciju politike u svih 28 država članica. Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku putem tog dijaloga očekuje od država članica i regija da preuzmu odgovornost za rezultate procjene i u uzmu ih u obzir u programima za razdoblje od 2014. do 2020., koji će krajem 2015. još uvjek biti u vrlo ranoj fazi implementacije.

Ex post procjena za razdoblje od 2000. do 2006. snažno je utjecala na osmišljavanje programskega razdoblja od 2014. do 2020. U rezultatima procjene utvrđena je potreba za usredotočivanjem na konkretnе ciljeve – specifične ciljeve u nacionalnom ili regionalnom kontekstu izražene kroz indikatore rezultata putem referentne i ciljne vrijednosti – i primjenom uobičajenih pokazatelja s unaprijed dogovorenim definicijama, pojašnjnjem uloga nadzora i procjene te nužnosti provedbe procjene učinka od strane upravnih tijela. Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku očekuje od te *ex post* procjene dodatan uvid u moguće načine poboljšanja osmišljavanja i učinka kohezijske politike.

► SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

►DNEVNI RED

7-10. LISTOPADA 2013.

_Brisel (BE)

OPEN DAYS 2013

28-29. LISTOPADA 2013.

_Bukurešt (RO)

2. godišnji forum EU strategije za dunavsku regiju

8. STUDENI 2013.

_Brisel (BE)

Regije kao pokretači Novog rasta kroz pametnu specijalizaciju

9-10. PROSINCA 2013.

_Brisel (BE)

Konferencija „Telling the story”

6.-7. VELJAČE 2014.

_Atena (EL)

Konferencija o strategiji EU-a za jadransko-jonsku regiju

31. OŽUJAK 2014.

_Brisel (BE)

RegioStars

Više informacija o ovim događajima možete pronaći u odlomku Dnevni red na web-mjestu Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_hr.cfm

Voljeli bismo čiti o dostignućima kohezivne politike u vašoj regiji, istaknute rezultate i stvarne prednosti za građane kao i vaša mišljenja o pripremama za sljedeće razdoblje programiranja.

Odabrani doprinosi biti će istaknuti u sljedećem izdanju časopisa *Panorama*. Molimo, pošaljite nam vaše zahtjeve (maksimalna dužina od 600-700 riječi) na:

regio-panorama@ec.europa.eu

NEKA SE VAŠ GLAS ČUJE

Ured za publikacije

Europska komisija,
Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku
Komunikacija – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu
Internetska stranica: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_hr.cfm

